

Вісник Агрофорум № 24 (71) 2017

ЕЛЕКТРОННИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

У 2017 році Департамент агропромислового розвитку Львівської ОДА продовжував підтримку амбітних планів сільгоспвиробників Львівщини

8

Важливі аспекти сучасної землеробської науки і практики – Іван Шувар

24

Ферма сімейного типу – ефективна модель господарювання – Руслана Розквас

41

Село Чернилява на Яворівщині від найдавніших часів – М. Падура

44

Бажаю щоб Різдвяна зоря запалила у Ваших серцях вогонь надії та оптимізму, наснаги та невичерпної енергії, щоб у Новому році Ви зробили все те, про що так давно мріяли.

Вірю, що у новому році настане Мир і Ви відчуватимете належну турботу з боку держави, від близьких – розуміння й повагу.

*З повагою
Президент ЛАП*

Павло Музика

Шановні колеги !

Щиро вітаю Вас з Новим

2018- роком та Різдвом Христовим!

Нехай рік Новий буде для Вас багатим на добро, щедрим на успіх !

Бажаю, щоб свято Різдва Христового завітало до Вас колядками та щедрівками, зіграло душевним теплом, добротою і любов'ю.

Нехай прекрасні зимові свята принесуть мир, спокій і злагоду, впевненість у майбутньому.

*З повагою
Директор департаменту агропромислового розвитку
Львівської облдержадміністрації*

Наталія Хмиз

<i>У Львові обговорили пріоритети розвитку сільських територій в умовах децентралізації.....</i>	<i>4</i>
<i>На Львівщині обговорили питання проведення земельних аукціонів.....</i>	<i>6</i>
<i>У 2017 році Департамент агропромислового розвитку Львівської ОДА продовжував підтримку амбітних планів сільгоспвиробників Львівщини.....</i>	<i>8</i>
<i>Незважаючи на 100% фінансування у 2017 році дія режиму квазіаккумуляції виявилася неефективною.....</i>	<i>15</i>
<i>Ухвалено закон про безпечність та гігієну кормів.....</i>	<i>16</i>
<i>З першого січня із зміною мінімальної зарплати зміниться розмір фінансових санкцій.....</i>	<i>19</i>
<i>Плюси нового «харчового» законодавства для свинарів.....</i>	<i>21</i>
<i>На Львівщині триває аудит земель сільськогосподарського призначення.....</i>	<i>23</i>
<i>Важливі аспекти сучасної землеробської науки і практики – Іван Шувар.....</i>	<i>24</i>
<i>Чи можна позбутися залишків пестицидів у продуктах – Галина Янюк.....</i>	<i>32</i>
<i>Перспективи впровадження багатофункціональної інтегрованої неприбуткової кооперації в умовах функціонування ОТГ з урахуванням досвіду країн Європи – Віктор Горбанюк.....</i>	<i>36</i>
<i>Ферма сімейного типу – ефективна модель господарювання – Руслана Розквас</i>	<i>41</i>
<i>На Львівщині обрано бізнес-омбудсмена з питань підприємництва.....</i>	<i>43</i>
<i>Село Чернилява на Яворівщині від найдавніших часів – Михайло Падура.....</i>	<i>44</i>
<i>Анонс подій в Україні та за кордоном.....</i>	<i>50</i>

У Львові обговорили пріоритети розвитку сільських територій в умовах децентралізації

21 грудня у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького спільно з ГО «Аналітичний центр Експерт-група» в університеті кафедрою економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича проведено круглий стіл на тему: «Стратегічні пріоритети розвитку сільських територій в умовах децентралізації (на прикладах Львівської та Донецької областей)».

Із вступним словом до учасників заходу звернувся радник голови Львівської облдержадміністрації з питань децентралізації Віталій Корецький, який охарактеризував сучасний стан реформи децентралізації в області і різні аспекти підтримки об'єднаних територіальних громад (ОТГ) для розвитку сільських територій регіону.

Директор департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Наталія Хмиз відзначила важливість обміну досвідом та найкращими практиками, які успішно напрацьовано в області з іншими регіонами України, для динамічного розвитку аграрного сектору і забезпечення зайнятості жителів сільських територій.

Декан факультету економіки та менеджменту університету, доцент Олег Гримак у своєму виступі наголосив на актуальних питаннях економічного та соціального розвитку сільських територій в умовах реформи децентралізації, звернувши увагу на важливість сільського зеленого туризму.

Заступник директора департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА Людмила Гончаренко презентувала пріоритетні напрями фінансової підтримки агровиробників області з використанням сучасних фінансових інструментів у наступному році.

Заступник директора з комерційних проектів та стратегічного маркетингу ТОВ «РСП «Шувар» Наталія Головацька детально розповіла про досвід реалізації проекту «Дідо», зокрема щодо організації системи виробництва крафтових сирів, вироблених у сільській місцевості.

Радник директора Донецької агенції регіонального розвитку Андріян Фітьо у рамках доповіді звернув увагу на перебіг реформи децентралізації у цій області і детально проаналізував економічні передумови для формування спроможних ОТГ.

Президент Львівської Аграрної палати Павло Музика актуалізував питання створення ефективної моделі системної співпраці аграрної науки, освіти, системи дорадництва в рамках ОТГ для розвитку сільських територій і забезпечення ефективної зайнятості.

Заступник директора Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН Микола Савка в рамках наукового заходу презентував досвід співпраці в проектах розвитку сільських територій Ходорівської ОТГ та Тростянецької ОТГ на Львівщині.

Науковці кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича представили власні напрацювання щодо сприяння економічному розвитку сільських територій через розвиток агробізнесу.

Активно долучилися до участі в роботі круглого столу і агровиробники Львівщини, голова фермерського господарства Леонід Олійник, представник ТОВ «Агро ЛВ Лімітед» Дмитро Мороз і агровиробник Юрій Вічистий, які також обмінялися досвідом ефективної організації системи економічних відносин у сільських територіях з представниками органів державного управління і виробниками Донецької області.

Джерело: Львівська Аграрна палата

У двох ОТГ на Львівщині відбулися вибори

24 грудня відбулися перші вибори у двох ОТГ Львівщини – Кам'янка-Бузькій та Мурованській. У Кам'янка-Бузькій міській об'єднаній територіальній громаді переміг Олег Омелян. На виборах до Мурованської сільської ОТГ – Зиновій Петрух.

Джерело: www.zik.ua

На Львівщині обговорили питання проведення земельних аукціонів

27 грудня в Головному управлінні Держгеокадастру у Львівській області відбулася тематична нарада, присвячена розгляду питання проведення аукціонів з продажу прав оренди на землі сільськогосподарського призначення.

Учасниками наради стали представники Департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА, керівники районних управлінь (відділів) Держгеокадастру області, представники компаній-організаторів цільових аукціонів і представники громадськості

Із вступним словом до учасників наради звернувся начальник управління Департаменту АПР Львівської ОДА Ігор Вус, який відзначив принципову важливість ефективного використання земельних ресурсів для наповнення місцевих бюджетів з урахуванням виконання доручення голови Львівської ОДА Олега Синютки. Приділив увагу І. Вус і питанню проведення аудиту використання земель сільськогосподарського призначення, який цього року відбувався на Львівщині.

Представник ГУ Держгеокадастру у Львівській області повідомила, що в 2015-2016 рр. область займала лідируючі позиції щодо проведення цільових аукціонів на землі сільськогосподарського призначення. В 2018 році передбачається, що основна кількість земельних аукціонів в області буде проведено в І-ІІІ кварталах року. На даний час органи місцевого самоврядування і райдержадміністрації Львівщини подали інформацію про близько 150 земельних ділянок для проведення цільових аукціонів в наступному році. Проте, зазначена інформація ще уточнюється до кінця поточного року.

Участь у нараді прийняв голова управи Львівської Аграрної палати Ігор Вуйчик, який звернув увагу на критерії, відповідно до яких, зокрема обираються фірми-організатори цільових земельних аукціонів або торгів. Адже на Львівщині фактично дві фірми ПП «Сомгіз» та ПАТ Державна акціонерна компанія «Національна мережа аукціонних центрів» філія «Львівський аукціонний центр» займаються організацією та продажом земельних ділянок.

Джерело: Львівська Аграрна палата

ХІ СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВИСТАВКА

АГРОТЕХНІКА

**28 лютого – 2 березня
2018**

Місце
проведення:

Арена Львів,
вул. Стрийська, 199, Львів

■ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ТЕХНІКА:

- ✓ трактори, міні-трактори, мотоблоки
- ✓ культиватори
- ✓ кормоподрібнювачі, обприскувачі
- ✓ картоплесаджалки
- ✓ плуги, сівалки, косарки, копачки
- ✓ зерноочисні машини
- ✓ комплектуючі та запчастини

■ ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ БІОМАСИ

■ ЗАСОБИ ЗАХИСТУ РОСЛИН, ДОБРИВА, НАСІННЯ

■ СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ І ПРОЕКТИ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

За підтримки

Департамент
АГР ЛОДА

Генеральний
інформаційний партнер

Аналітичний
партнер

Генеральний
інтернет-партнер

Інформаційні спонсори

Контакти

☎ тел./факс: (032) 244-18-88

✉ e-mail: expolviv@gmail.com

🌐 web: www.expolviv.ua

Організатор

**У 2017 році департамент
агропромислового розвитку
Львівської ОДА продовжував
підтримку амбітних планів
сільгоспвиробників Львівщини**

**Наталія Хмиз, директор департаменту агропромислового розвитку
Львівської обласної державної адміністрації**

Компенсація відсотків за кредитами, кредитування дрібних товаровиробників, кредити на реалізацію бізнес-планів, виплата дотацій сільськогосподарським підприємствам, які здійснювали заходи зі збереження ґрунтів – таку фінансову підтримку з обласного бюджету отримували аграрії Львівщини.

Ці заходи виконував департамент агропромислового розвитку протягом 2017 року у рамках реалізації Комплексної програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва Львівської області на 2016-2020 роках (далі – Комплексної програми), затвердженої рішенням Львівської обласної ради від 01.03.2016 р. №106 зі змінами від 31.05.2016 р. №165, від 25.10.2016 р. №267 та від 07.03.2017 р. №374.

У 2017 році на виконання програми з обласного бюджету виділено 11,2 млн.грн. Ці кошти спрямовувались на такі заходи:

На фінансову підтримку суб'єктів господарювання агропромислового комплексу, фізичних осіб шляхом компенсації відсотків за кредитами (позиками), залученими у банківських установах чи кредитних спілках в національній валюті із обласного бюджету виділено 1800,0 тис.грн. Підтримку отримали 29 суб'єктів господарювання. Ці кошти здешевили виробникам сільськогосподарської продукції більше 23,5 млн.грн. кредитів. Позики вони спрямовували на придбання 6 тракторів, 1 комбайна, 1 автомобіля, 6 одиниць с/г техніки, запчастин, насіння, кормів для тварин, ветпрепаратів, молодняка курчат та індики, паливо-мастильних матеріалів, мінеральних добрив, засобів захисту рослин, тощо.

Упродовж 2017 року зберігається позитивна динаміка нарощення виробництва валової сільськогосподарської продукції у порівнянні до обсягів виробництва у минулому році.

Індекс виробництва валової сільськогосподарської продукції за січень-листопад склав 105,4 % до аналогічного періоду попереднього року, зокрема, зростання виробництва сільськогосподарськими підприємствами на 14,4% та господарствами населення на 0,9%.

За попередніми розрахунками, очікується виробництво 1,4 млн. тонн зерна, 1,7 млн. тонн картоплі, 0,5 млн. тонн овочів, біля 0,2 млн. тонн м'яса (в живій вазі), понад 0,5 млн. тонн молока, 550,0 млн. штук яєць.

У 2017 році, вже другий рік поспіль, здійснюється кредитування дрібних товаровиробників області. На це було спрямовано біля 80% коштів програми, або 8,2 млн.грн. Виконавцем цього напрямку є Львівський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі. Кредити надавалися на поворотній основі – під 5% річних з відстроченням повернення основної суми зобов'язання до одного року переможцям конкурсу бізнес-планів із здійснення діяльності в агропромисловому комплексі у розмірі до 500 тис. грн. терміном до 5 років.

Ці кредити надають для того, аби розвивати у нашій області сімейні фермерські господарства. Останнім часом вони працюють у різноманітних галузях – овочівництві та ягідництві, дрібному тваринництві (бджільництві, козівництві, вівчарстві, рибництві), органічному виробництві. Фермерські господарства отримують кредити для збільшення виробництва зерна, жита та гречки, на розвиток сільськогосподарської кооперації, будівництво, реконструкцію тваринницьких приміщень (придбання, оновлення обладнання, на облаштування доїльних залів, молокопроводів), приміщень для зберігання продукції сільського господарства та продукції її переробки, холодильне обладнання.

У 2017 році 22 позичальники отримали кредити на реалізацію бізнес-планів. Завдяки підтримці з обласного бюджету вони придбали 13 одиниць с/г техніки, 10 гол. корів м'ясної породи (Волинська) та 110 гол. племінних свиней, холодильне обладнання, конструкції для будівництва теплиці та овочесховища, обладнання для виробництва круп та переробки сільськогосподарської продукції на корм, для доїння кіз, системи зрошення, заклали 3 га ягідників.

Охочі створити ягідники, отримують кошти на їх закладку, а також на придбання холодильного обладнання, та систем зрошення. Усі ці умови позитивно сприяють розвитку плодово-ягідного виробництва на базі фермерських та селянських одноосібних господарств, сільськогосподарських кооперативів.

Збільшення обсягів плодово-ягідної продукції на аграрному ринку пропонують переможці бізнес-планів, які вирощують малину та суницю садову. Зокрема, ФОП Семак І.М. Яворівського району цього року розпочав власний бізнес на селі та посадив 3 га малини. ФОП Стецьків М.О. Пустомитівського району вирощує суницю садову.

У Миколи Стецьківа доволі амбітні плани щодо розвитку власного бізнесу – вирощування суниці садової і створення демонстративної ягідної ділянки неподалік села Раковець Пустомитівського району. Підприємець зареєстрував

цьогоріч ФГ «Файна Беррі» та працює над створенням аграрно-рекреаційного туристичного продукту для відпочинку та праці львів'ян у садку на збиранні ягід малини, суниці, винограду, яблук. Реалізація цього проекту створить потужний механізм для розвитку Давидівської об'єднаної територіальної громади завдяки розвитку сільського агротуризму.

Свою трудову діяльність в аграрному секторі розпочав і ФОП Пуцило А.І. Золочівського району, який вирішив займатися виробництвом органічної продукції, зокрема, свинини. Зараз він придбав 110 голів свиней та відгодовує їх. Господарську діяльність Андрій Іванович провадить на 9 га землі, має 2 тваринницькі приміщення загальною площею 1077 м² і трактор ЮМЗ – 6.

Учасниками програми стали 4 сімейних фермерських господарств, які займаються молочним скотарством та планують нарощувати виробництво.

Зокрема, ФГ «Кмітливість» Пустомитівського району утримує 35 голів ВРХ, з них 24 корови. Використовує 37 га, з них 23 га ріллі, власна кормова база. За 11 місяців 2017 року господарство виробило 62 тонни молока. За кредитні кошти фермерське господарства придбало трактор.

Сімейна ферма «Розквас» Самбірського району вирощує худобу з метою продукування молока, а також виробництвом та зберіганням основних видів кормів для тварин. Господарство утримує 15 голів ВРХ, серед них 10 молочних корів. Формували кормову базу, у 2017 вирощуючи зернові, з яких виробляли власноруч комбікорм, та

трав'яні культури – для продукування сіна. За отримані кошти господарство придбало комбайн.

Заслугує на увагу фермерське господарство «Черепаніна» Самбірського району, основним напрямком діяльності якого є виробництво і реалізація молока. Це фермерське господарство орендує 42 га сільськогосподарських угідь, з них 16 га становить рілля і 26 га – кормові угіддя. Утримує 80 гол. ВРХ, серед них 36 корів, надій на одну становить близько 3000 кг.

Свою продукцію фермерське господарство реалізує сільськогосподарському кооперативу «Солідарність». За отримані кошти придбали дисковий навісний агрегат, сівалку, оприскувач, культиватор тощо.

ПП «Арніка плюс ВБО» Золочівського району свою господарську діяльність здійснюють в с. Підгайчики. Напрямок діяльності приватного підприємства є розведення великої рогатої худоби та переробка молока, виробництво масла та сиру. На сімейній фермі 10 корів, 20 кіз, 4 вівці, і це лише початок. На наступний рік заплановано поповнити поголів'я корів з метою нарощення обсягів виробництва за рахунок створення власної сировинної бази.

Адже приватне підприємство є членом кооперативу «Щаслива родина», де виготовляють м'які й напівтверді сири). Свою продукцію реалізують на ринках м. Золочева та Львова.

Оновили свою матеріально-технічну базу ФОП Гаркатин Р.Г. Перемишлянського р-ну, ФГ «З.Я.Р» Буського р-ну, ФГ «Верх» Яворівського р-ну, ФГ «Агро-текс» Жидачівського р-ну, ФГ «Нагорянка» та ФГ «Загірянське» Пустомивського р-ну, ФГ «Великолюбінське» та ФГ «Агро-Мар» Самбірського району.

З кожним роком на Львівщині все динамічніше розвивається дрібне тваринництво. За темпами збільшення поголів'я птиці всіх видів Львівська область посідає друге місце серед регіонів України, свиней – 4, овець та кіз – 7 місце.

У цьому році учасниками обласної програми стали два фермерські господарства, які займаються розвитком дрібного тваринництва. Зокрема, ФГ «Озеро» Кам'янка-Бузького району вирощує рибу та надає відпочинкові послуги (рибалка, альтанки, зелений туризм) та ФГ «Техас» Дрогобицького району вирощує кози.

У постійному користуванні ФГ «Озеро» перебуває 23,3 га і 4,9 га – у довгостроковій оренді, має власну сільгосптехніку та обладнання. Щорічно до Різдва господарство реалізовує 3-5 тонн риби. За отримані кошти придбали зарибок, корм для риби, обладнання. У майбутньому тут планують розвивати зелений туризм.

ФГ «Техас» утримує 100 кіз, з молока яких тут виготовляють сир. Для того, аби продукція була якісною, господарство придбало лінію доїння для кіз.

Ще чотири господарства за кредитні кошти придбали: холодильне обладнання для зберігання огірків (ФГ «Агро-Воля» Дрогобицького р-ну), конструкції для будівництва теплиці (ТзОВ «Плантпол України» Пустомитівського р-ну), матеріали для спорудження овочесховища (ФГ «Мандзюк І.К.» Пустомитівського р-ну) та інші.

На виплату дотацій сільськогосподарським підприємствам, які проводили заходи зі збереження ґрунтів, із спеціального фонду обласного бюджету виділено 1200,0 тис.грн. Одним із джерел доходів його є надходження від відшкодування витрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва, спричинені вилученням відповідних угідь для використання їх у цілях, не пов'язаних із веденням сільського чи лісового господарства.

Дотації отримали 28 підприємств. За ці кошти на площі 9 тис. га провели збагачення ґрунтів біологічним азотом після використання інокулянтів азотофіксуючих мікроорганізмів, на площі 0,5 тис.га – сидерації ґрунтів та проведено вапнування на площі 3 тис.га.

Ту позитивну динаміку, яку вдалося досягнути цього року у розвитку сільського господарства на Львівщині завдяки, зокрема, фінансовій підтримці сільгоспвиробників із обласного бюджету, департамент агропромислового розвитку планує продовжити в наступні роки.

ДЕПАРТАМЕНТ
АГРОПРОМИСЛОВОГО
РОЗВИТКУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОДА

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2016-2020 РОКИ

1. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ, ФІЗИЧНИХ ОСІБ ШЛЯХОМ КОМПЕНСАЦІЇ ВІДСОТКІВ ЗА КРЕДИТАМИ (ПОЗИКАМИ), ЗАЛУЧЕНИМИ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ, КРЕДИТНИХ СПІЛКАХ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ВАЛЮТІ

ОБСЯГ ФІНАНСУВАННЯ НА 2018 РІК - 2,5 МЛН.ГРН

ПІДТРИМКА НАДАЄТЬСЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ПІДПРИЄМСТВАМ УСІХ ФОРМ ВЛАСНОСТІ, ФЕРМЕРСЬКИМ ГОСПОДАРСТВАМ, СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ КООПЕРАТИВАМ, ФІЗИЧНИМ ОСОБАМ-ПІДПРИЄМЦЯМ, ФІЗИЧНИМ ОСОБАМ, ЯКІ ЗАЛУЧИЛИ КРЕДИТНІ РЕСУРСИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ В РОЗМІРІ **ДО 1,5 ОБЛІКОВОЇ СТАВКИ НБУ, АЛЕ НЕ БІЛЬШЕ:**

200 ТИС.ГРН. ДЛЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА 100 ТИС.ГРН. ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ.

2. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ НА ЗВОРОТНІЙ ОСНОВІ У ВИГЛЯДІ ПІЛЬГОВИХ КРЕДИТІВ НА РЕАЛІЗАЦІЮ БІЗНЕС-ПЛАНІВ

ОБСЯГ ФІНАНСУВАННЯ НА 2018 РІК – 14,9 МЛН.ГРН

КРЕДИТИ НАДАЮТЬСЯ ПІД 5 ВІДСОТКІВ РІЧНИХ ТЕРМІНОМ ДО 5-ТИ РОКІВ У РОЗМІРІ, ВИЗНАЧЕНОМУ БІЗНЕС-ПЛАНОМ, АЛЕ НЕ БІЛЬШЕ 500 ТИС. ГРН, З ВІДТЕРМІНУВАННЯМ ПОГАШЕННЯ ОСНОВНОЇ СУМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДО 1 РОКУ НА НАСТУПНІ ЦІЛІ:

- ПРИДБАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ГАЛУЗЯХ САДІВНИЦТВА, ЯГІДНИЦТВА, ОВОЧІВНИЦТВА, ДІЯЛЬНОСТІ ІЗ ВИРОБНИЦТВА ЖИТА, ГРЕЧКИ, МОЛОКА, М'ЯСА, ЗАГОТІВЛІ ТА ПЕРЕРОБКИ МОЛОКА, М'ЯСА;
- ПРИДБАННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА ПЛЕМІННИХ ТВАРИН;
- НА ВИТРАТИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ РОЗВИТКОМ ТВАРИННИЦТВА (ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ, ВІВЧАРСТВА, КОЗІВНИЦТВА, КРОЛІВНИЦТВА, ПТАХІВНИЦТВА ТОЩО), А ТАКОЖ БДЖОЛЯРСТВА І РИБНИЦТВА;
- НА ВИТРАТИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ БУДІВНИЦТВОМ, РЕКОНСТРУКЦІЄЮ ТА ТЕХНІЧНИМ ПЕРЕОСНАЩЕННЯМ ТВАРИННИЦЬКИХ ПРИМІЩЕНЬ, ОБЛАШТУВАННЯМ ДОЇЛЬНИХ ЗАЛІВ, МОЛОКОПРОВІДІВ, ЗАБІЙНИХ ЦЕХІВ, ПАСОВИЩ ТОЩО, А ТАКОЖ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ, ПЕРЕДПРОДАЖНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПЕРЕРОБКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ;
- НА ВИТРАТИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ РОЗВИТКОМ САДІВНИЦТВА, ЯГІДНИЦТВА, ОВОЧІВНИЦТВА, ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ГРИБІВ;
- ПРИДБАННЯ ВИСОКОРЕПРОДУКТИВНОГО НАСІННЯ НАСІННИЦЬКИМИ ГОСПОДАРСТВАМИ.

ДЕПАРТАМЕНТ
АГРОПРОМИСЛОВОГО
РОЗВИТКУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОДА

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2016 -2020 РОКИ

3. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА У ВИГЛЯДІ ЧАСТКОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ НА ПРИДБАННЯ САДЖАНЦІВ МАЛИНИ

ОБСЯГ ФІНАНСУВАННЯ НА 2018 РІК - 1,0 МЛН.ГРН

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА НА БЕЗПОВОРТНІЙ ОСНОВІ НАДАЄТЬСЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ КООПЕРАТИВАМ, ЧЛЕНАМИ ЯКОГО Є СЕЛЯНСЬКІ, ФЕРМЕРСЬКІ ГОСПОДАРСТВА, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ З ВИРОЩУВАННЯ МАЛИНИ.

КОШТИ НАДАЮТЬСЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ КООПЕРАТИВАМ ЗА ПРИДБАНИ САДЖАНЦІ МАЛИНИ В СУБ'ЄКТІВ РОЗСАДНИЦТВА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В РОЗМІРІ ДО 70 ВІДСОТКІВ ЇХ ВАРТОСТІ, АЛЕ НЕ БІЛЬШЕ НІЖ 500 ТИС. ГРН ОДНОМУ КООПЕРАТИВУ

4. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА У ВИГЛЯДІ ДОТАЦІЇ НА ПЛОЩУ УГІДЬ, НА ЯКИХ ПРОВОДИТИМУТЬСЯ ЗАХОДИ ІЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ

ОБСЯГ ФІНАНСУВАННЯ НА 2018 РІК - 1,2 МЛН.ГРН

ДОТАЦІЯ НАДАЄТЬСЯ НА:

- РОЗКИСЛЕННЯ ҐРУНТІВ (ВАПНУВАННЯ) ШЛЯХОМ ВНЕСЕННЯ ВАПНЯКОВИХ МЕЛІОРАНТІВ У РОЗМІРІ **ДО 500 ГРН/ГА;**
- ЗБАГАЧЕННЯ ҐРУНТІВ БІОЛОГІЧНИМ АЗОТОМ ПІСЛЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНОКУЛЯНТІВ АЗОТФІКСУЮЧИХ МІКРООРГАНІЗМІВ У РОЗМІРІ **ДО 160 ГРН/ГА;**
- СИДЕРАЦІЇ ҐРУНТІВ ПІСЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОСІВІВ СИДЕРАЛЬНИХ КУЛЬТУР У РОЗМІРІ **ДО 350 ГРН/ГА**

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської ОДА

Державна підтримка галузі тваринництва на Львівщині у 2017 році

На підтримку галузі тваринництва з Державного бюджету України у 2017 році виділено 170,0 млн. гривень. Згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. № 651-р, бюджетні кошти спрямовуються за двома напрямками:

- часткове відшкодування вартості закуплених для подальшого відтворення телиць, нетелей, корів вітчизняного походження та племінних телиць, нетелей, корів молочного, молочно-м'ясного і м'ясного напрямку продуктивності, племінних свинок та кнурців, племінних вівцематок, баранів, ярок;
- погашення бюджетної кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах казначейства.

Учасниками державної програми на Львівщині стали два підприємства, які закупили 50 голів племінних тварин для розширення діяльності господарства з виробництва молока та м'яса: ФГ «Фаворит КІМ» Стрийського району та ФГ «Книдлик» Жовківського району.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської ОДА

Незважаючи на 100% фінансування у 2017 році дія режиму квазіаккумуляції виявилася неефективною

Напрямок «Бюджетна дотація для стимулювання виробництва окремих видів сільгосппродукції» бюджетної програми 2801580 «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників», незважаючи на майже 100%-е фінансування у 2017 році, виявився недостатньо ефективним, зазначив завідувач відділу фінансово-кредитної та податкової політики ННЦ «Інститут аграрної економіки», к.е.н. Леонід Тулуш.

За даним напрямом передбачалося 4 млрд грн бюджетних асигнувань або майже 75% загального обсягу бюджетного фінансування в рамках бюджетних програм розвитку сільського господарства у 2017 році, нагадав експерт.

Причому даний напрям виявився чи не єдиним у 2017 році, який, на відміну від інших програм підтримки розвитку сільського господарства, був профінансований у повному обсязі, незважаючи на те, що 77% обсягів фінансування по ньому передбачалося зі спецфонду, зауважив Леонід Тулуш.

Всього в Реєстр отримувачів бюджетних дотацій (РОБД) було внесено понад 2,2 тисячі сільгосппідприємств, які відповідали вимогам пунктів 16-1.1 та 16-1.2 статті 16-1 Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України». З них фактично отримали бюджетні дотації хоча б за один місяць – понад 1,7 тисячі агровиробників або майже 77% від загальної їх чисельності в РОБД.

Проведений науковцями Інституту аграрної економіки аналіз показав, що розподіл коштів між отримувачами по даному напрямку підтримки вирізняється значною нерівномірністю.

Незважаючи на запроваджене Порядком розподілу бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції у 2017 році, затвердженим Постановою Кабміну №83 від 08.02.2017 р., обмеження для птахівничих підприємств у розмірі 50%, їх фактична частка у загальному обсязі виплачених дотацій склала 51,7%, зазначив науковець.

Причому підприємства двох надпотужних груп птахівничих компаній отримали 44,5% від загальної суми дотацій – майже 1,8 млрд грн. Їх частка у загальній сумі дотацій, отриманих птахівничими підприємствами, склала 85,8%.

Всі підприємства, що увійшли до топ-5 найбільших отримувачів бюджетних дотацій, представляють птахівничу галузь, зауважив Леонід Тулуш.

За його словами, найбільший обсяг дотацій, що отримала лише одна компанія птахівничого напрямку, склав 583 млн грн, тобто 14,7% загального обсягу виплачених дотацій за програмою підтримки.

Загалом п'ять найбільших реципієнтів даної форми підтримки змогли отримати 1648,8 млн грн бюджетних дотацій, що становить 41,3% загальної їх суми підтримки галузі.

Частка 50 агропідприємств – з понад 2,2 тисячі потенційних отримувачів дотацій – склала 70% загальної суми бюджетних дотацій – 2782,3 млн грн.

При цьому майже 40% від загальної кількості реципієнтів державної фінансової підтримки за цим напрямом отримали за рік менше 100 тис грн бюджетних дотацій.

Таким чином, результати функціонування цього напрямку підтримки у 2017 році засвідчили, що механізм розподілу бюджетних дотацій не забезпечив обрану ідеологію даного напрямку бюджетної підтримки. Адже він мав стимулювати зростання обсягів тваринницької, овочевої, плодово-ягідної продукції в якомога більшій кількості суб'єктів господарювання з метою забезпечення позитивного впливу на рівень внутрішніх цін на таку продукцію. Однак даний інструмент державної фінансової підтримки більшою мірою сприяв подальшому зростанню надпотужних птахівничих та свинарських компаній, сукупний оборот яких з часом може перевищити відповідний показник усіх сільгосппідприємств, підсумував Леонід Тулуш.

Джерело: www.iae.kiev.ua

Ухвалено закон про безпечність та гігієну кормів

21 грудня Верховна Рада України ухвалила Закон «Про безпечність та гігієну кормів», який було розроблено за допомогою експертів Проекту ЄС «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні», на виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Новий закон запроваджує вимоги, необхідні для отримання безпечних кормів. Тепер кожний оператор ринку кормів (окрім первинного виробництва) повинен впровадити на своїх підприємствах систему НАССР, а також систему простежуваності продукції чи її інгредієнтів за принципом «крок вперед – крок назад». Для запобігання введенню в оману інших операторів ринку чи кінцевого користувача, запроваджуються чіткі вимоги щодо маркування на всіх етапах виробництва та обігу кормів.

Від ухвалення цього закону вигоди отримають не лише споживачі харчових продуктів тваринного походження, а й бізнес також. Закон вводить спрощену, еквівалентну європейській систему реєстрації. За старим законодавством кожний заявник кожні 5 років мав реєструвати кормові добавки, а також готові корми та премікси, які утворюються з цих самих кормових добавок.

Тепер реєструватимуться лише кормові добавки один раз на 10 років і лише першим заявником.

Джерело: Проект ЄС «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні»

Верховна Рада відтермінувала скасування бюджетного відшкодування ПДВ при експорті ріпаку та сої

21 грудня Верховна Рада України відтермінувала введення норми, що передбачає скасування бюджетного відшкодування податку на додану вартість (ПДВ) при експорті ріпаку – до 01 січня 2020 року, а при експорті сої – до 01 вересня 2018 року.

Джерело: www.economics.unian.ua

Схвалено законопроект про розвиток гірських і високогірних територій

Мінрегіон розробив законопроект щодо статусу високогірних населених пунктів і надання їм додаткових державних гарантій, який було схвалено Урядом. Про це наголосив Віце-прем'єр-міністр – Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Геннадій Зубко, коментуючи схвалення на засіданні Уряду проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо сталого розвитку та створення нових робочих місць у гірських та високогірних населених пунктах».

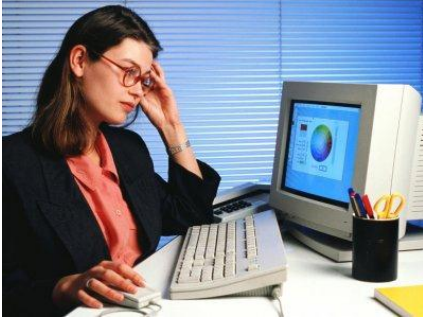
За його словами, критерієм віднесення гірських населених пунктів до категорії високогірних є розташування населеного пункту або його частини, на якій проживає більш як третина мешканців на висоті 600 метрів і вище над рівнем моря.

«Для гірських та високогірних населених пунктів будуть передбачені підвищені коефіцієнти при розрахунку розміру медичної та освітньої субвенцій, здійснені заходи щодо берегоукріплення, водопостачання та будівництва очисних споруд, а також розроблені та профінансовані державні програми щодо стимулювання розбудови транспортної і соціальної інфраструктури, розвитку бізнесу, підвищення рівня зайнятості, покращення екологічної ситуації тощо», – наголосив Геннадій Зубко.

За його словами, також запропоновано внести зміни до Земельного кодексу та Закону «Про індустриальні парки» щодо зменшення розміру земельної ділянки для створення індустриального парку для гірських та високогірних територій з 15 до 10 га. «Це дасть змогу започатковувати виробництва та створювати нові робочі місця на цих територіях. Це можливість інтегрувати ці території до економічних процесів в Україні, створити транспортну інфраструктуру, забезпечити робочі місця, а також спростити умови для формування нових виробництв».

Нагадаємо, раніше Геннадій Зубко наголошував на необхідності внесення змін в методику формування спроможних територіальних громад для Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької і Закарпатської областей, рельєф і умови проживання в яких, відрізняються від інших регіонів. Він також ініціював співпрацю з австрійськими експертами, які мають досвід роботи з гірським населенням, щодо залучення інвестицій в ці райони, розвитку туризму, доступності освіти й інших послуг.

Джерело: www.kmu.gov.ua

З першого січня із зміною мінімальної зарплати зміниться розмір фінансових санкцій

Згідно ухваленим Законом «Про Державний бюджет України на 2018 рік» мінімальна заробітна плата у 2018 році становитиме з 01.01.2018 р. у місячному розмірі – 3723 грн. та у погодинному розмірі – 22,41 грн.

За порушення трудового законодавства юридичні та фізичні особи – підприємці, які використовують найману працю, несуть фінансову відповідальність у таких розмірах:

1. 30 мінімальних зарплат, за кожного працівника, це *111690 грн.* (якщо мінімальна зарплата 3723 грн.) за наступні порушення:

- фактичного допуску працівника до роботи без оформлення трудового договору;
- оформлення працівника на неповний робочий час у разі фактичного виконання роботи повний робочий час;
- виплату заробітної плати (винагороди) без нарахування та сплати єдиного внеску.

2. 10 мінімальних зарплат, за кожного працівника, це *37230 грн.* (якщо мінімальна зарплата 3723 грн.) за недотримання мінімальних державних гарантій в оплаті праці (наприклад, за не оплату роботи в нічний час, роботу в вихідний або святковий день, понадурочну роботу та інші питання оплати праці);

3. 3 мінімальні зарплати, – це *11169 грн.* (якщо мінімальна зарплата 3723 грн.) за такі види порушень:

- порушення встановлених строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю, більш як за один місяць;
- виплата їх не в повному обсязі.

4. 10 мінімальних зарплат, за кожного працівника, це *37230 грн.* (якщо мінімальна зарплата 3 723 грн.) за недотримання встановлених законом гарантій та пільг працівникам, які залучаються до виконання обов'язків, передбачених законами України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про альтернативну (невійськову) службу», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

5. 1 мінімальна зарплата (3723 грн.) за порушення інших вимог трудового законодавства, крім передбачених вище.

Підприємству треба приділити дуже велику увагу щодо правильного оформлення наказів про прийняття працівників на роботу, оскільки за можливе визнання недійсного наказу підприємству загрожує штраф у *111690 грн.*

Якщо наказ оформлений правильно, але підприємство несвоєчасно повідомило фіскальну службу про прийняття працівника на роботу, то таке порушення коштуватиме підприємству 3723 грн.

Штрафи накладає Управління Держпраці області на підставі винесених постанов у ході планової чи позапланової перевірки роботодавця. Виконання цих постанов покладається на Державну виконавчу службу.

Крім того, статтею 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення України передбачено адміністративну відповідальність на керівника підприємства від 8500 грн. до 17000 грн. за фактичний допуск працівника без трудового договору.

Отже, фактичний допуск одного працівника до роботи без трудового договору (без наказу) може коштувати 128690 грн. (111 690 грн. + 17 000 грн.) + виплата такому працівникові заробітної плати у розмірі не нижче середньої заробітної плати за відповідним видом економічної діяльності у регіоні у відповідному періоді.

Не направлення повідомлення до фіскальної служби про прийняття працівника на роботу (або несвоєчасне направлення) коштує 3723 грн. фінансового штрафу і до 1700 грн. адміністративного штрафу.

Джерело: Головне управління Держпраці у Хмельницькій області

Які податкові зміни приніс 2017 рік бізнесу

«Економічна правда» розглянула, які зміни були внесені в Податковий кодекс України, і що це означає для людей, бізнесу і країни у цілому.

Основний позитив для малого і середнього українського бізнесу, особливо національних виробників, будівельників, сфери послуг, – це призупинення блокування податкових накладних. У Мінфіну забрали право розробляти критерії ризику. Блокування реєстрації податкових накладних зупиняється до 1 березня 2018 року. Розробити порядок блокування до того часу повинен Кабінет Міністрів України, врахувавши негативний досвід Мінфіну.

Зупинені податкові накладні, за якими до 1 грудня 2017 року подані пояснення і документи на розгляд комісії Державної фіскальної служби, розблоковуються до 2 січня 2018 року. Аналогічно розблоковуються зупинені накладні, за якими комісія ухвалила рішення про відмову у реєстрації, та накладні, за якими до 1 грудня 2017 року платник почав процедуру адміністративного або судового оскарження. Для накладних, заблокованих після 1 грудня, діятиме норма про те, що комісія повинна ухвалити рішення щодо накладної протягом п'яти днів, інакше на шостий день за мовчазною згодою така накладна розблоковується.

Джерело: “Дебет-Кредит”

Плюси нового «харчового» законодавства для свинарів

«Тестові» перевірки свиногосподарств насамперед націлені ознайомити виробників із європейськими нормами, які вже зовсім скоро набудуть чинності в Україні, порадити що і де треба допрацювати.

Про це повідомив Юрій Оглашений, експерт Проекту USAID «Агросільрозвиток» під час аудитів свиногосподарств у рамках імплементації законодавства ЄС та розробки Настанов щодо безпечності харчової продукції. Зокрема йдеться про Закон України № 2042 «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», передає прес-служба Асоціації свинарів України.

«У новому документі є низка вагомих переваг. По-перше, державний моніторинг буде здійснюватися, базуючися на конкретних питаннях. Вони прописані у відповідному наказі. Чого немає у переліку – того не мають права питати. По-друге, всі виявлені невідповідності інспектор зобов'язаний обґрунтувати. Це відчутно зменшить можливі випадки необ'єктивності. Крім того, у новому законі передбачена відеофіксація перевірок. Один нюанс – штрафні санкції. Плюс в тому, якщо невідповідність виявлена вперше – треба буде її виправити впродовж встановленого часу, але штрафів не буде», – поділився Ю. Оглашений.

Він також додав, що зміниться періодичність перевірок (наприклад, 4 на рік або одна на 2 роки). Вона залежатиме від категорії ризику господарства. Одним із вагомих критеріїв буде саме дотримання вимог законодавства. Закон набуває чинності вже у квітні 2018 р.

Джерело: www.kurkul.com

Експорт українських яєць за 11 місяців перевищив на 58% обсяг за весь минулий рік

Україна за 11 місяців 2017 року експортувала 80,2 тис. тонн яєць на суму 60,4 млн. дол. США. Про це свідчать дані Державної фіскальної служби.

Цей обсяг на 58% перевищив результат за весь 2016 рік, коли на експорт було відправлено 50,7 тис. тонн яєць. При цьому у вартісному вимірі за січень-листопад 2017 року Україна заробила на 32,7% більше, ніж за 2016 рік (45,5 млн дол. США).

Трійка основних імпортерів українських яєць за січень-вересень поточного року є такою ж, як і торік: ОАЕ (27,7 млн. дол. США), Ірак (10,4 млн. дол. США) та Катар (4,3 млн. дол. США).

Джерело: www.agrotimes.net

Які сорти слив підходять для роздрібної й гуртової торгівлі

Нові насадження сливового саду варто закладати десертними сортами. Якщо плануються прямі продажі, коли сад невеликий і садівник сам вирощуватиме й продаватиме плоди у найближчому місті або на курорті, то для такого варіанту існує багатий вибір сортів. Важливо, щоб плоди були смачні, красиві, з кісточкою, що легко відділяється. Щільність м'якуша, транспортабельність та стійкість плодів в обігу відходять на другий план.

Для продажу в містах підходять сорти від ранніх до найбільш пізніх. Найменші заробітки будуть на сортах середнього терміну, дещо вищі – на пізніх, а найвищі – на найбільш ранніх, урожай яких дозріває в липні.

Зовсім інша ситуація на курортах де добре вторгувати й на продажі середньостиглих сортів сливи в серпні.

Якщо сливовий сад великий, гуртової торгівлі не уникнути. Для цього передусім важлива транспортабельність та стійкість плодів у торговому обігу. Привабливий вигляд і великі розміри, щільність м'якуша та легкість відокремлення кісточки важливі теж. А от на смакових якостях плодів гуртовики особливого наголосу не роблять.

Друга половина серпня й перша половина вересня не дають доброї ціни за сливу. За пізню сливу пропонують вищу ціну, але попит на неї невеликий. Найкраща ціна та попит – на ранню сливу.

Обираючи сорти для гуртових продажів, варто звернути увагу на Рут Герсттер (Німеччина), Херман (Швеція), Чачацька рання і Чачацька лепотіка (обидва – Сербія), Каліпсо (Польща), Ненька (Україна), Кишинівська рання та Кабардинська рання.

Джерело: www.agrotimes.net

Мінагрополітики оприлюднило проекти нових нормативно-правових актів

21 грудня на офіційній інтернет-сторінці Міністерства аграрної політики та продовольства України оприлюднено Проект постанови Кабінету Міністрів “Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів”.

26 грудня оприлюднено проект наказу Мінагрополітики “Про затвердження Інструкції з бонітування кіз молочних порід, Інструкції з ведення племінного обліку в молочному козівництві”.

Джерело: www.minagro.gov.ua

На Львівщині триває аудит земель сільськогосподарського призначення

У більшості, а саме 16 районах області станом на 26 грудня, згідно графіку відбулися наради-навчання щодо ефективного та правового використання земель сільськогосподарського призначення на основі розроблених алгоритмів для аграріїв та органів місцевого самоврядування.

Станом на 22 грудня сільські, селищні, міські ради та ОТГ подали 318 клопотань до органів Держгеокадастру щодо включення до переліку земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності для продажу прав їх оренди на земельних торгах (аукціонах), з яких 147 ділянок включено до Переліку.

Органи місцевого самоврядування укладають договори на оренду земельних ділянок, які неуспадковані після закінчення 6-тимісячного терміну. Станом на 22 грудня укладено 1846 договорів, найактивніший у цьому напрямку Дрогобицький район (1284 договори). Активізувався процес оформлення майнових прав на успадкування земельних ділянок. До нотаріальних контор та судів подано 4454 заяв, найактивнішим є Золочівський район, який подав 1223 заяв.

Джерело: www.loda.gov.ua

На Львівщині оголошено земельні торги у формі аукціону з продажу права оренди земельних ділянок разом із водними об'єктами

Департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації оголошує земельні торги у формі аукціону з продажу права оренди земельних ділянок разом із водними об'єктами, які відбудуться о 11.00 год. 23 січня 2018 року за адресою: м. Львів, вул. Стрийська, 98.

Департаментом екології та природних ресурсів підготовлено лоти (ставок та земельна ділянка, на якій він розташований) до продажу права оренди на земельних торгах, а саме:

Ставок площею 3,3406 га, який розташований на території Великоколоднівської сільської ради (за межами населеного пункту) Кам'янка-Бузького району, на земельній ділянці площею 4,0237 га.

Останній день прийому заяв – 17.01.2018 р. до 16 год.30 хв

З детальною інформацією можна ознайомитись за посиланнями:

Кам'янка-Бузький район, Великоколоднівська сільська рада (за межами населеного пункту): <http://torgy.land.gov.ua/auction/lot-card/19728>

Джерело: www.ecologiya.lviv.ua

Важливі аспекти сучасної землеробської науки і практики

Іван Шувар, доктор сільськогосподарських наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, Львівський національний аграрний університет

Сучасне землеробство переживає не легкий період свого становлення, який прямо залежить від соціально-економічних умов, що склалися у суспільстві. Стрімкий перехід від інтенсивного до біологічного землеробства не сприяє розв'язанню його основного завдання – забезпечення зростаючих потреб населення продуктами харчування, а промисловість сировиною. Розв'язання цієї проблеми можливе на основі розвитку і комплексного поєднання двох його основних галузей: *землеробства і тваринництва*. Тваринництво використовує як основну (зерно, насіння, плоди, бульби, коренеплоди та ін.), так і побічну продукцію землеробства (солому зернових і зернобобових, гичку буряків цукрових, стебла кукурудзи, соняшнику, ріпаку та ін.) і, у свою чергу, є джерелом цінного органічного добрива – гною, з яким у ґрунт повертається значна кількість зольних елементів і азоту. Науково обґрунтоване поєднання землеробства з тваринництвом забезпечує регулярний біологічний кругообіг зольних елементів і азоту в системі «ґрунт-рослина-ґрунт».

Скачки врожаїв за роками не можуть задовольняти сучасного товаровиробника. Аграрна наука і її виробничий потенціал повинні бути націлені на стаке вирощування високих врожаїв усіх сільськогосподарських культур. Для цього необхідно у всеозброєнні бути готовим до викликів, які грядуть унаслідок глобальних змін клімату. Адже не таємниця, що навіть зона достатнього зволоження набуває ознак ризикованого землеробства! Виникає необхідність запроваджувати зрошення посівів!

За цих умов архіважливо дотримуватись законів землеробства та усіх технологічних операцій, які сповідує і плекає світова наука і практика. На думку українських вчених і практиків сучасне землеробство повинно бути адаптивно-ландшафтним ґрунтозахисним і мати інтегрований характер – включати кращі властивості альтернативних систем і водночас у розумних межах застосувати мінеральні добрива і пестицидів. Тобто відповідати вимогам інтенсивного ведення землеробства з використанням досягнень сучасних новітніх технологій, а також завданням охорони навколишнього природного середовища і максимальній утилізації усіх відходів сільськогосподарського і промислового виробництва.

Гонитва за «модними» культурами, які відповідають попиту і вимогам світового ринку іноді призводить до беззмінного їх вирощування.

Однак, відродно, що з кожним роком керівники аграрних господарств України усвідомлюють, що без використання високого наукового потенціалу агронома і біологічного потенціалу сільськогосподарських культур в агротехнологіях на успіхи не варто очікувати. Серед них: необхідність освоєння і суворого дотримання сівозмін, включення в них бобових культур, широке застосування органічних добрив, включаючи і сидерати в основних, а ефективніше – у проміжних посівах.

Зелені добрива (сидерати) отримують унаслідок вирощування сільськогосподарських культур різних родин для приорювання у ґрунт рослинної маси, збагачуючи його органічними речовинами. Як зелені добрива можна використовувати й зелену масу малорічних бур'янів, які перебувають до фази цвітіння (*їх часто виносять з ділянок разом з родючим ґрунтом! У жодному разі не використовувати кореневищні: тирій повзучий, свинорий, хвоц, чи коренепаросткові бур'яни: осоти, гірчак рожевий, березка польова !!!*). Вони використовують ресурси фотосинтетично активної радіації (ФАР) для виробництва біологічних добрив і здатні покращувати водний, повітряний і тепловий режими ґрунту, отримувати екологічно чисту та економічно вигідну продукцію.

Зелені добрива, вирощені у проміжних посівах (післяукісно, післяжнивню, як підсівна, чи озима культура) – невичерпне джерело органічних речовин у ґрунті, яке постійно відновлюється. За результатами наукових досліджень загортання у ґрунт 15-20 т/га зеленої маси рослин забезпечує ефект рівноцінний внесенню 20 т/га якісного гною. При цьому витрати енергії на удобрення одного гектара ріллі із розрахунку 30 т гною перевищують витрати на вирощування культури на сидерат у понад 2,5 рази.

Зелені добрива мають особливо важливе агротехнічне значення для сучасних сівозмін, коли у господарствах відчутна гостра нестача органічних добрив (із-за значного зменшення поголів'я тварин!) та порушення структури посівних площ (практично не вирощують багаторічні бобові і бобово-злакові трави!) і інтенсивного вирощування зернових, технічних культур, що здебільшого пов'язано з кон'юнктурою ринку, яка вимагає виробництва, у першу чергу, комерційно привабливих сільськогосподарських культур, що потребують високого агрофону та інтегрованої системи захисту посівів від бур'янів, хвороб і шкідників. Така система землеробства призводить до виснаження ґрунту на поживні речовини, з'явлення спеціалізованих бур'янів, хвороб і шкідників, погіршення водного і поживного режимів, складаються загрозливі екологічні проблеми для суспільства.

Зарадити цьому (як свідчить досвід передових господарств України та наших найближчих сусідів) можна не тільки хімічними засобами. За цих умов особливо важливе значення для поліпшення родючості ґрунту, збільшення врожайності сільськогосподарських культур, поліпшення якості вирощеної продукції та ін. мають культури проміжного вирощування у сівозміні на корм чи сидерат.

Вони є джерелом цінних для ґрунтових мікроорганізмів органічних речовин, уможливають вести боротьбу із спеціалізованими видами бур'янів і хвороб сільськогосподарських культур, поліпшують умови плодозміни (усувають несумісність між культурами однієї біологічної групи за умов вузької спеціалізації сівозміни – 2-3 роки поспіль зернові чи ріпак на одному полі, а тепер вдаються вже й до повсюдного вирощування соняшнику!).

Завдання агронома/власника землі полягає у тому, щоб поле, звільнене після збирання врожаю основної культури (в агрономії звуть «вікном»), було швидко зайняте наступною культурою проміжного вирощування, яка б не мала негативного впливу на умови зростання наступної основної культури сівозміни. Іншими словами, необхідно землеробство вести так, щоб агрофітоценози за впливом на родючість ґрунту були максимально наближені до природних фітоценозів (без впливу людини).

Серед культур, які вирощують на зелене добриво, особливо цінні рослини родини капустяних, які найбільш адаптовані для вирощування у різних ґрунтово-кліматичних зонах нашої країни і за кордоном. Вони найбільшою мірою відповідають основним вимогам, які ставлять до культур проміжного вирощування з огляду на холодостійкість, короткий період вегетації, здатність інтенсивно нарощувати зелену масу, багату на протеїн, порівняно низькі витрати на їх вирощування, високий коефіцієнт розмноження насіння та адаптивність.

На сидерат варто вирощувати культури наступних біологічних груп, а також різноманітні сумішки культур. Бобові (конюшина, люцерна, еспарцет, горох, нут, горох, боби, соя, сочевиця, вика, серадела, люпин, квасоля) – ці рослини сильно збагачують ґрунт азотом, а їх корні розпушують ґрунт.

Злакові (пшениця, жито, тритікале, ячмінь, овес) – найбільш доступні, швидкорослі. Також добрими швидкорослими є соняшник, кукурудза, гречка, фацелія. Капустяні (хрестоцвіті) – ріпак, свиріпа, редька, гірчиця, перко) – прекрасні ранні сидерати. Використання покривних культур окупує себе. Застосування принципу беззмінної культури (коли одну і ту ж культуру висівають на одному полі кілька років поспіль) або чергування тільки двох культур у сівозміні нівелюють ідею безплужного методу, роблячи його недосконалою системою, за якої розвиваються хвороби, шкідники, бур'яни і відповідно зменшується прибуток.

Застосовування сидерації у проміжній формі вигідніше за основну, тому дуже важливо витримати строки сіви, адже саме вони визначають урожайність біомаси і надійність сидерації загалом. У виробничих умовах відразу після збирання основної культури виконують поверхневий обробіток ґрунту і висівають культури на сидерат. За посушливих умов обов'язково треба виконати до- і післяпосівне коткування ґрунту. Коефіцієнт використання азоту зелених добрив першого року дії вищий, ніж із перегною, тому внесення азотних добрив під час приорювання сидератів недоцільно, а фосфорно-калійних – необхідно.

Якщо зелені добрива представлено бобовими культурами, добрива взагалі не вносять або вносять тільки фосфорно-калійні, призначені для основної культури. Використовуючи на зелені добрива злакові культури, варто третину або половину дози азоту та всю фосфору і калію, призначених для основної культури, внести під культуру, що вирощують на сидерат. Біомаса сидерату в такому випадку збільшується удвічі.

За використання на сидерат капустяних культур необхідно пам'ятати, що біомаса редьки олійної, ріпаку, суріпиці та інших культур визначається наявністю у ґрунті азоту і рівнем родючості ґрунту. За низьких запасів азоту і на бідних ґрунтах капустяні культури на сидерат не дають врожаю зовсім. Необхідно також враховувати труднощі загортання біомаси у ґрунт. Велику надземну масу (200 ц/га і більше) у ґрунт приорати важко, якість оранки не задовільна. За високого врожаю маси поле обробляють дисковими знаряддями в 1–2 сліди. Через 3–4 доби після прив'ялення сидерату знову виконують лущіння, а потім приорювання за загальноприйнятою технологією. Сидерат із невеликою біомасою приорюють одразу. Рекомендують ще таку технологію: сидерат коткують, після чого оранку виконують у напрямі проходу котків.

Використання вторинних ресурсів землеробства зручно на ґрунтах із будь-яким рівнем родючості, адже повторне внесення залишків за умови додавання до них мінерального азоту, рідких органічних добрив не поступається за ефективністю підстилкового гноєві. Сидерацію застосовують на віддалених від ферм полях, куди економічно не вигідно завозити перегній, а також у господарствах із низьким виходом традиційних органічних добрив, у спеціалізованих колективних та фермерських господарствах без тваринництва. Ефективність сидерату визначають, насамперед, приростом врожаю першої удобреної культури, під яку безпосередньо використано сидерат, а також витратами на його вирощування (витрати включають вартість насіння і залежать від коефіцієнта його розмноження).

За способом використання зеленої маси розрізняють: повне використання (приорюють усю масу сидерату), укiсне (приорюють надземну масу сидератів, вирощених поза сівозміною), отавне (комбіноване). Отавний спiсiб, у свою чергу, поділяють на два види: використовують два укуси на зелений корм і приорюють післяжнивню-кореневі рештки; використовують перший укiс на зелений корм і приорюють отаву другого укусу. Останній вид використовують як отавно-сидеральні пари під озимі культури. Зокрема, в Україні набуває актуальності відома і поширена у Європі, так звана система Брока, яка полягає у підсіванні під ячмінь 8-10 кг насіння райграсу та приорюванні зеленої маси під наступну культуру сівозміни – картоплю.

Розрізняють посіви сидератів:

- самостійні (у чистому вигляді) й ущільнені (або змішані),
- суцільні і кулісні,
- підсівні та післяжнивні.

Самостійні посіви сидератів займають окреме поле сівозміни один вегетаційний період (сезон). Самостійні посіви сидератів можуть займати поле або частину поля (ділянки) і коротший період часу. Наприклад, однорічний люпин розміщують за збиранням основної культури сівозміни після пару перед висіванням озимої культури. Такий посів сидератів називають проміжним або ставним. Самостійну форму сидерації доцільно використовувати тільки у вигляді сидеральних парів під озимі культури. Під інші культури самостійну форму зелених добрив запроваджувати не вигідно, адже поле залишається продовж року непродуктивним.

Ущільнені посіви сидератів – спільне вирощування на ділянці (поле) основної культури і сидерату. Післяжнивню культури на сидерат вирощують за умов теплої, вологої і тривалої осені. Їх використовують на добрива під буряки цукрові, кормові коренеплоди, кукурудзу, пшеницю.

Підзимні (осінні) культури на сидерат застосовують у вологих субтропіках Чорноморського узбережжя. Поширені вони і в Середній Азії, Закавказзі, Криму, тобто в регіонах з м'якою зимою. Сіють їх у вересні-жовтні, а приорюють навесні наступного року.

Кулісні посіви – сидерати можуть займати не всю ділянку, а тільки його частина у вигляді смуг. За такої кулісної культури на ділянці чергують смуги різної ширини, зайняті і не зайняті сидератами. Причому зелену масу сидератів використовують як добриво на сусідній смузі. Кулісний обробіток сидератів застосовують зазвичай у міжряддях садів, чайних і цитрусових плантацій. Цей же захід використовують на схилах, розміщуючи куліси упоперек схилу для запобігання водній ерозії. У цьому випадку використовують багаторічні люпини, люцерну, конюшину та ін. Іноді поєднують суцільну і кулісну культуру сидератів.

За сучасних умов розвитку інтенсивного землеробства сидерацію та побічну продукцію на добрива необхідно розглядати як важливу ланку енерго- та ресурсощадних екологічно безпечних біологізованих технологій вирощування сільськогосподарських культур.

У землеробстві будь-яка побічна продукція рослинництва, у тому числі і солома, повинна бути раціонально та ефективно використана на добриво. Щорічний вихід соломи після збирання зернових становить близько 210 млн. т, або 1,8 т/га зі збиральної площі і витрачання (втрати її!) орієнтовно виглядають так: 20-35% – зібраної соломи використовують на корм худобі, 10-15% – для підстилки, близько 5% – як паливо, понад 45 % приорюють, а у гіршому випадку спалюють на полі.

**ВИРОБНИЦТВО
ТА ВИКОРИСТАННЯ
ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ**

Монографія

Залишки соломи утворюються практично в усіх регіонах країни і за деякими оцінками фахівців складають 70–100 млн. тонн.

На жаль, значна кількість соломи залишається не зібраною, а це щорічно призводить до великих її втрат. Це пояснюється тим, що на збирання соломи припадає до 65 % витрат, пов'язаних із збиранням зернових. Тому важливою проблемою сучасного землеробства стає розроблення ефективних технологій використання соломи в системі живлення культур сівозміни.

Залишення післязбиральних решток на добриво – подрібнення та рівномірне розкидання на полі – економічно виправдано.

Відпадає необхідність скиртування, перевезення їх до тваринницьких дворів та назад, а це позитивно відбивається на витратній частині технологій вирощування сільськогосподарських культур. Швидкість мікробного розкладання соломи у ґрунті визначається багатьма чинниками: типом ґрунту, його окультуренням, наявністю у ґрунті джерел живлення для мікроорганізмів, їх чисельністю, видовим складом та активністю, температурою, вологістю, аерацією та ін. Солома є важливим джерелом органічних і мінеральних речовин для рослин. Горшкова Т. Г. (1987) зазначає, що за внесення 1 т соломи до ґрунту надходить 800 кг органічних речовин, 3,5–5,5 азоту, 0,75–1,75 фосфору, 5,5–13,75 калію, 2,25–9,25 кальцію, 0,5–1,75 магнію, 1,25–2 сірки, 3 кг міді, а також бор, цинк, молібден, марганець, кобальт та інші мікроелементи. За безпосереднього використання соломи на добриво значно зменшуються матеріальні і трудові витрати; не треба виконувати операції, пов'язані зі збиранням, скиртуванням і перевезенням соломи на ферми, розкиданням підстилки і вивезенням з приміщень гною; його навантаженням і розвантаженням, складанням у кагати, вивезенням і розкиданням на полі.

Подрібнена і приорана в ґрунт солома під впливом мікроорганізмів, грибів і актиноміцетів розкладається. Швидкість мікробного розкладання залежить від кліматичних умов, типу ґрунту, наявності в ґрунті сприятливих умов для мікроорганізмів і їх чисельності, температури ґрунту і аерації, видового складу та активності, окультурення, його фізичних, хімічних, а також і біологічних властивостей, виду і складу соломи, способів її використання на добрива (І. А. Шувар, О. М. Бунчак, В. М. Сендецький та ін., 2015).

Через три місяці після внесення соломи у ґрунт наполовину розкладаються мікроорганізмами водорозчинні органічні речовини. Пізніше розкладаються целюлоза та інші органічні речовини, що розчиняються у спиртах і ефірах.

СИДЕРАЦІЯ У ТЕХНОЛОГІЯХ СУЧАСНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

Найповільніше розкладається лігнін. Важливо пам'ятати, що внесення до ґрунту соломи, матеріалу, який багатий на вуглець та бідний на азот, призводить до закріплення легкодоступного азоту в ґрунті унаслідок посилення мікробіологічної діяльності та до зменшення врожайності наступної культури. Для пришвидшення розкладання і усунення депресії урожайності першої (наступної) культури в ґрунт треба додатково вносити амонійний азот, який краще засвоюється мікроорганізмами, що розкладають солому. Встановлено, що для розкладання 1 т соломи достатньо 7–10 кг амонійного азоту.

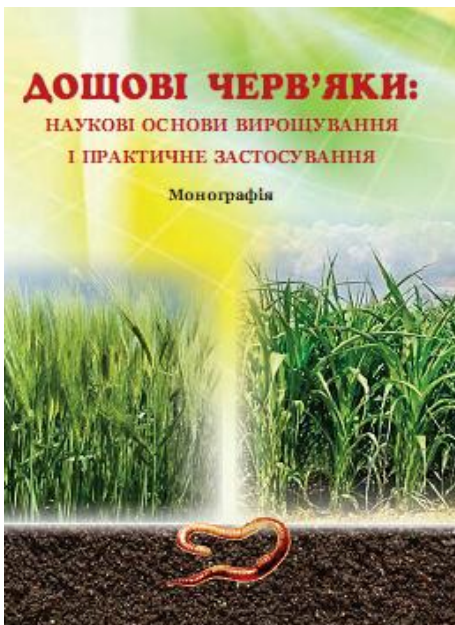
Необхідно знати, що за органічного методу господарювання, у зв'язку з заборонаю внесення мінеральних добрив, внесення соломи необхідно поєднувати з внесенням гноївки. Вагомий вислів академіка Д. М. Прянишнікова щодо проблеми родючості ґрунту: «Там, де для покращання ґрунтів особливо необхідне збагачення їх органічною речовиною, а гною з тієї чи іншої причини не вистачає, зелене добриво набуває особливо великого значення. Разом із гноєм та іншими мінеральними і органічними добривами зелене добриво як один із елементів системи удобрення повинно стати досить потужним засобом збільшення врожаїв і покращання родючості ґрунтів» надзвичайно актуальний у наші дні. Останнім часом заслуговують на увагу рекомендації щодо комбінації та сумісного використання соломи і різних видів зеленого добрива. Збільшення продуктивності ланок сівозміни підтверджує необхідність внесення соломи і вирощування сидератів. Внесення соломи разом із зеленими добривами сприяє активізації біологічних процесів у ґрунті, покращує забезпечення рослин доступними формами азоту, створює кращі умови для формування урожаю.

Дослідженнями останніх років (І. А. Шувар, О. М. Бунчак, В. М. Сендецький та ін., 2015) встановлено, що сумісне використання соломи з іншими видами органічних добрив – з рідким гноєм, з торфом, зеленими добривами – має важливе значення у поліпшенні родючості ґрунтів та збільшенні врожайності сільськогосподарських культур. Багата маса культур проміжного вирощування на сидерат, за використання її разом із соломою (обробленою деструкторами), компенсує нестачу азоту в останній та робить поєднання цих видів органічних добрив високоефективними.

Таким чином, сучасна аграрна наука має у своєму арсеналі низку напрямів та наукових розробок щодо поліпшення родючості ґрунтів. Однак, у зв'язку з об'єктивними і суб'єктивними причинами заходи їх реалізації, на жаль, не відповідають реаліям сьогодення.

Тому необхідно вишукувати можливості поліпшення родючості ґрунтів запровадженням у виробництво адаптивно-ландшафтних систем землеробства, які охоплюють маловитратні технології вирощування сільськогосподарських культур, що ґрунтуються на дбайливому витрачанні промислових коштів, активації місцевих природних ресурсів для підтримання на оптимальному рівні стабільного чинника родючості, біологічного потенціалу культурних рослин. Такий напрям інтенсифікації землеробства за сучасних умов уможливить значно зменшити витрати ресурсів та енергії на виробництво біологічно повноцінної та екологічно безпечної продукції, зменшити техногенний вплив на довкілля. Для цього необхідно впливати екологічно здоровими, економічно дешевими, соціально справедливими способами, за яких виробництво продуктів харчування та кормів співпадає з відтворенням родючості ґрунту та природного ландшафту. Для успішного ведення адаптивно-ландшафтного землеробства необхідно володіти знаннями щодо економії і поліпшення родючості ґрунту, збільшення продуктивності сільськогосподарських культур, використовуючи неоціненні відновні сили природи: сонячну енергію, воду, природну родючість ґрунтів, а також раціональні сівозміни, генетично стійкі високопродуктивні сорти, науково обґрунтовано й ефективно органічні добрива, азот бобових культур, рослини-поліпшувачі ґрунту (сидерати), оптимальні терміни виконання технологічних операцій.

Серед наукових видань, які порушують і віддзеркалюють значне коло нагальних питань, зацікавлені фахівці і практики зможуть почерпнути у найновіших колективних працях, що побачили світ 2015-2016 рр. Серед них такі:

- *Біологізація землеробства в Україні: реалії та перспективи*, 2016;
- *Виробництво і використання органічних добрив*, 2015;
- *Дощові черв'яки: наукові основи вирощування і практичні аспекти застосування*, 2015;
- *Рекомендації з вирощування гречки у проміжних посівах. Науково-практичні рекомендації*, 2015;
- *Органічні добрива та комплексні гумінові біопрепарати, виготовлені за новітніми технологіями, для вирощування картоплі, овочевих і плодоягідних культур. Науково-практичні рекомендації*, 2016;
- *Сидерація в технологіях сучасного землеробства*, 2016.

Чи можна позбутися залишків пестицидів у продуктах

Галина Янюк, державний фітосанітарний інспектор відділу прогнозування, фітосанітарної діагностики та аналізу ризиків
ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області

Хто в наш час не чув про пестициди – хімічні речовини, що використовуються при вирощуванні сільськогосподарських рослин для боротьби з шкідливими організмами, – і які відіграють далеко не останню роль у підвищенні врожайності. Проте, неграмотне застосування пестицидів може негативно вплинути і на навколишнє середовище і на здоров'я людей.

При попаданні у ґрунт пестициди включаються у фізико-хімічні процеси, швидкість яких обумовлюється комплексом абіотичних (температура, вологість, випаровування, міграція тощо) і біотичних (трансформація, деструкція хімічних сполук мікроорганізмами) факторів. При розкладі пестицидів часто утворюються проміжні сполуки, що можуть нагромаджуватися у середовищі і перевищувати рівень персистентності та токсичності вихідних речовин. Такі нагромадження можуть бути високотоксичним для мікроорганізмів і можуть зовсім перервати процеси самоочищення ґрунту від ксенобіотиків.

Потрапляючи в організм разом з продуктами, пестициди можуть стати причиною розвитку алергічних проявів, діатезу, а також онкологічних захворювань. Хімікати мають особливість нагромаджуватися в людському організмі, «відкладаючи» розвиток патологічного процесу на потім. Найгірше, що ніяк не можна на око або смак визначити, чи є хімікати в продукті чи ні. Це можна зробити лише за допомогою спеціальних досліджень. Тут потрібно відзначити, що рівень накопичення хімікатів залежить від конкретних продуктів – овочів, фруктів, ягід. Наприклад, фахівцям добре відома так звана «брудна дюжина»: 12 продуктів, що містять пестициди, які ми з вами теж повинні знати. Маючи про них уявлення, ви зможете віддавати перевагу натуральним, екологічно чистим продуктам, які не зашкодять здоров'ю, а принесуть тільки користь.

Яблука. Дуже багато хімії може бути в цих улюблених корисних плодах. Для того, щоб яблука не зіпсували шкідники і хвороби, щоб урожай був високим, а плоди мали гарний вигляд, їх звичайно неодноразово обробляють пестицидами, які можуть залишаються в плодах незалежно від ретельного миття водою. Тому, в сезон, віддавайте перевагу звичайним, не дуже красивим, але чистим з екологічної точки зору яблучкам, вирощеним місцевими садівниками – любителями.

Селера. Взагалі, селера відомий, як надзвичайно корисний овоч. Однак тільки в стеблах рослини може міститися близько 13 видів хімікатів. А в усій рослині, разом з коренем, їх можна нарахувати близько 67. До того ж селеру важко ретельно вимити через форму його зелені.

Персики. М'якоть персика влаштована так, що як губка вбирає буквально все, в тому числі – різні хімікати. Тому, купуючи красиві, рівні плоди на овочевому ринку, пам'ятайте, що не слід захоплюватися ними.

Нектарини. М'якоть, шкірочка плодів можуть містити до 33 різних видів пестицидів. Тому ними теж краще не зловживати. Замініть нектарини іншими фруктами. Наприклад, більш безпечними за наявністю хімічних речовин, є кавун, папайя, манго.

Полуниця. Звичайно, мова йде про ягоди, вирощені у великих господарствах. Вони обробляються величезною кількістю пестицидів і хімікатів, щоб зберегти урожай. Набагато кориснішою є невелика і менш красива полуниця, вирощена дбайливими руками дачників.

Чорниця. Ягоди мають дуже тонку шкірку, через яку хімічні речовини безперешкодно проникають в м'якоть ягоди, яка промислово вирощується.

Солодкий болгарський перець. З першого погляду може здатися, що шкірка у плодів досить міцна, товста, тому в м'якоті повинно міститися мало шкідливої хімії. Однак це не так. У м'якоть проникають практично всі речовини, які були використані при обробці рослини.

Шпинат. Зелень шпинату може містити до 48 видів різних пестицидів.

Білокачанна капуста. Найбільша кількість шкідливих речовин знаходиться в качані. Тому вирізуйте його, не їжте, а вже тим більше не давайте гризти дітям. Для цього краще використовувати самостійно вирощений овоч, в безпеці якого ви впевнені.

Виноград. Ягоди винограду зазвичай містять багато різноманітної хімії. При цьому потрібно знати, що при переробці винограду, вони нікуди не зникають, а переходять в усі продукти, які з нього потім виробляють, наприклад – вина, соки, родзинки.

Картопля. Тут потрібно знати, що найбільша кількість шкідливих речовин міститься в шкірці бульб. Тому не такою вже корисною є картопля в мундирі. Перед тим, як її зварити, обов'язково почистіть від шкірки, інакше пестициди, які в ній містяться, виявляться картопляному пюре.

Вишня. Ягоди також мають дуже тонку шкірку, яка ніяк не перешкоджає проникненню шкідливих хімічних речовин.

Як уберегтися від пестицидів?

Ось 6 простих способів, які можливо допоможуть позбутися токсинів у продуктах харчування.

Мийте теплою водою. Ретельне миття овочів, фруктів теплою водою допомагає позбутися токсинів. Дуже гаряча чи дуже холодна вода не допоможе. Тепла вода видаляє віск з поверхні фруктів та овочів, не пошкоджуючи її.

Використовуйте вологу тканину, змочену у теплій воді, для очищення після промивання водою. Очищення овочів і фруктів за допомогою серветки видаляє будь-які залишки з поверхні.

Домашній очисний спрей. Змішати одну столову ложку лимонного соку з двома столовими ложками харчової соди і добре перемішати. Потім розбавити суміш однією чашкою води. Нанести на поверхню овочів чи фруктів для їх очищення. Зберігати суміш у прохолодному місці.

Видаліть шкірочку. Для овочів і фруктів, таких як цибуля, картопля, авокадо, яблука, апельсини, імбир, манго, морква, редиска, буряки тощо – краще зняти шкірку. Насамперед вимийте овочі і зніміть шкірку, промийте їх знову у воді.

Використовуйте розчин розведеного оцту. Більшість пестицидів локалізуються в шкірці. Візьміть чайну ложку оцту для великої миски з фруктами і розведіть її водою. Залиште фрукти чи овочі на деякий час у розчині, а потім промийте проточною водою.

Сполосніть у підсоленій воді. Покладіть овочі чи фрукти у велику миску з водою і додайте до неї половинку чайної ложки солі. Добре вимийте продукти і промийте у чистій воді.

Намагайтеся купувати натуральні, екологічно чисті овочі, фрукти, ягоди, зелень. Для того щоб уберегтися від шкідливих хімікатів, купуйте овочі, фрукти, ягоди та зелень тільки у відомих, перевірених виробників. Перед їх вживанням дуже ретельно чистіть, мийте. Сподіваюся, ці поради допоможуть вам здійснювати покупки з розумом, і ви зможете запобігти попаданню великої кількості пестицидів в організм. Будьте здорові!

ОСВІТЛЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ТВАРИННИЦТВА

ЗМЕНШЕННЯ ВИТРАТ НА ЕНЕРГОСПОЖИВАННЯ ТА ПОКРАЩАННЯ ЯКОСТІ СВІТЛА

LEDECO® ТОВ «Компанія Транстрейд Інвест»

вул. Мельникова 83А, оф. 303, м. Київ, 04119

+380 44 222 60 73, +380 67 324 71 70

office@ledeco.com.ua www.ledeco.com.ua

Джерело: www.ledeco.com.ua

**Перспективи впровадження
багатофункціональної інтегрованої
неприбуткової кооперації в умовах
функціонування ОТГ
з урахуванням досвіду країн Європи**

Віктор Горбанюк, *експерт Львівської
Аграрної палати*

Вирішальним кроком до ринкового господарства є якнайшвидше зростання самостійних товаровиробників-власників, індивідуальних, колективних, кооперативних, інших, без яких ринкова економіка неможлива і саме це, для наших реалій, являється надзвичайно важливим в розумінні обов'язкової присутності в ній масової, всесторонньо розвинутої обслуговуючої кооперації. Концепція кооперативного відродження українського села стає в даний час найбільш актуальною і потребує найшвидшого вирішення на державному рівні. Уже неозброєним оком видно, що молочне поголів'я корів в Україні прискореними темпами зникає з її мапи і ця тенденція набирає об'єктивного незворотного характеру. Розрекламована ще недавно думка про вирішення проблем відродження молочного тваринництва в Україні за рахунок будівництва і введення в експлуатацію великих молочно-товарних комплексів канула в лету, цей процес в останні роки практично зупинився і при існуючій ситуації з ціноутворенням окупністю товарної молочної продукції не буде в найближчий час відроджена.

Українське молочне тваринництво знаходиться у глибокому кризовому стані, наслідком якого є різке скорочення поголів'я корів і валового виробництва молока. Темпи зменшення поголів'я молочних корів, як в сільгосппідприємствах, так і особливо в домогосподарствах населення останнім часом набувають незворотних, катастрофічних наслідків, що видно із приведених статистичних даних. Так, з 8,4 млн. корів, які були на початок 1991 року (з яких 6,2 млн. гол. були в сільгосппідприємствах і 2,2 млн. гол. в господарствах населення) на початок 2017 року залишилося біля 2,1 млн. гол., в тому числі у господарствах населення – 1,62 млн. гол. (77 %).

Особливо небезпечним залишається негативна тенденція зменшення поголів'я корів в господарствах населення, а сільськогосподарські і фермерські господарства не заповнюють цей вакуум. Таке положення вже призвело до сировинної кризи в переробній промисловості, а з іншої – до соціальних проблем, пов'язаних зі знищенням поголів'я корів, особливо в господарствах населення, для більшості з яких молоко складає основу недорогого харчування і певного рівня доходів.

Якщо в 2008 році молокопереробні підприємства заготовляли від господарств населення 3,7 млн. т молока (38,5% від виробленого), то вже в 2016 році – близько 1,2 млн. т (15,6 %) при тому, що набрали незворотних, тенденції зниження питомої ваги заготовок до виробленої домашніми господарствами продукції з 38,5% в 2008 році до 15,6 % за минулий рік і ці процеси відбуваються на фоні вкрай низького забезпечення молочною продукцією фізіологічних норм споживання українського суспільства.

Гостро постає питання, чи в змозі нова економічна політика держави зупинити спадні процеси в галузі молочного тваринництва України?

Аналіз стану розвитку тваринництва в домогосподарствах населення України за останні роки показує (табл.1), що ситуація в цій важливій для суспільства галузі набуває незворотніх негативних наслідків, які потребують негайного реагування зі сторони державних органів управління, в тому числі і на місцях.

Таблиця 1

Вплив росту затрат на утримання корів на фоні товарності закупок (реалізовано до виробленого) молока в домогосподарствах населення України на ефективність виробництва в 2013-2016 рр.

	2013	2014	2015	2016	+, -	в %
1. Затрати на виробництво 1 т молока, грн/т **	2375	2710	3902	4382	+2007	+84,5
2. Зростання цін МПП на молоко закуплене населення, грн/т	2351	2424,9	2840,8	3529,9	+1178,9	+50,1
3. В порівнянні рік до року, в %	0	+3,1	+17,1	+24,3	х	х
4. Затрати на вир-во 1 т молока в порівнянні до закупівельних цін МПП в %	+1,0	+11,8	+37,4	+24,1	х	х
5. Питома вага закупівельних цін в структурі затрат в %	99,0	89,5	72,8	80,6	х	х
6. Збитковість виробництва молока в ДГ населення (дохід +, збиток-), млн. грн.	-45	-495	-1428	-1020	+975	х
7. Рівень рентабельності, (збитковості) в %	-1,04	-10,5	-24,0	-19,4	х	х
8. Рівень товарності (реалізовано до виробленого) в %	20,5	20,3	16,8	15,6	х	х

**** Примітка:** Затрати (собівартість) на виробництво молока в домогосподарствах населення розроблено по методиці напрацьованій автором на основі власних досліджень.

Подібні диспропорції, при яких затрати на виробництво молока в домогосподарствах населення зростають значно вищими темпами, ніж ціни молокопереробних підприємств (індекс росту затрат на виробництво 1 т молока за 2016 рік до 2013 року в 1,7 разів вищий, ніж зростання закупівельних цін на молоко) призвели до різкого, необґрунтованого (крім економічних факторів) скороченням поголів'я корів, зменшення виробництва і реалізації його по офіційних каналах збуту, про що свідчить таблиця 2.

Таблиця 2

**Характеристика окремих складових
молокопродуктового підкомплексу України**

	2014	2015	2016	2017	+, -	в %
1. Поголів'я корів, станом на 01 січня відповідного року, тис. гол	1979	1733,5	1668	1623	-356	-18,0
2. Валове виробництво молока, тис. т	8915	8545	8015	7676	-1239	-13,9
3. Заготівлі молока від населення на молокопереробних під-вах, тис. т	1824	1737	1346	1198	-626	- 34,3

Такі темпи зменшення поголів'я корів і валового виробництва молока в домогосподарствах населення на фоні незначного збільшення його виробництва в сільськогосподарських підприємствах призведе до продовольчої залежності від зарубіжних виробників і знищення власного виробництва.

Досліджена і запропонована до використання в практичній діяльності кооперативних утворень, особливо обслуговуючих неприбуткових, багатоваріантна модель оптимального ціноутворення, методологічна основа якого побудована на використанні кореляційної взаємозалежності між затратами на утримання корови, її продуктивністю, товарністю (реалізовано до виробленого), окупністю і дохідністю товарної частини реалізованого членом кооперативу молока з двору. Подібний підхід до визначення оптимального ціноутворення з врахуванням інфляційних процесів за останні роки при 70% відсотковій товарності (решта 30 відсотків в середньому по Україні забезпечує в повній потребі фізіологічні норми споживання членів домогосподарств, які утримують корів) найбільш наближене до реального стану ефективної господарської діяльності сільських домогосподарств, які утримують корів і можуть бути членами обслуговуючих кооперативів.

Виходячи з цих вимог автором розроблена і пропонується до розгляду, а в перспективі і до впровадження в практику сільськогосподарської діяльності п'яти варіантна модель оптимального ціноутворення.

П'яти варіантна модель об'єктивного ціноутворення для домогосподарств (сімейних ферм) населення з врахуванням затрат на утримання корови, продуктивності, товарності, окупності і дохідності виробництва молока в умовах України (дані за 2016 рік).

Розрахунки проведені автором з використанням методичних рекомендацій Міністерства аграрної політики та продовольства України за запропонованою схемою:

- взявши 1-й гатунку молока за основу цієї моделі по окупності затрат на утримання корови через товарну частину реалізованого молока, ми забезпечили стимулювання кількісних і якісних його характеристик;

- за молоко вищого гатунку доплата складає + 15 відсотків до 1-го, гатунку «екстра» (+ 20 відсотків до вищого), а для сировини другого гатунку (-10 відсотків до молока 1-го гатунку;

- негатунок молоко приймається в порядку виключення, в окрему ємність з подальшою термічною обробкою для випоювання телят і зменшення ціни на 30 відсотків до ціни 2-го гатунку без кооперативних виплат в кінці року на суму реалізованого неякісного молока.

При збільшенні відсотка товарності, що для кооперативної діяльності є дуже важливим фактором з 50 до 70 і більше відсотків проводиться доплата (+20 відсотків), що реально впливатиме на якісні і кількісні характеристики реалізованої продукції на постійній, гарантованій основі. Реалізація молока в межах до 50 відсотків, не гарантує члену кооперативу окупності утримання корови. При 50 відсотках і вищому гатунку з кооперативними виплатами, ціна забезпечує наближення до окупності (14947 грн і 15170 грн).

Реалізація неякісної молочної продукції для члена кооперативу стає абсолютно беззмисловою.

Прибуток є головним мотиваційним стимулом для виробників молока, з допомогою якого можливо повноцінно планувати кількісні, якісні і дохідні характеристики молочного скотарства в домогосподарствах.

І цього можливо досягти тільки при наявності на молочному ринку ефективної кооперативної структури, яка за рахунок свого особливого статусу буде в змозі забезпечувати здорову конкуренцію з врахуванням того, що 1% зниження цін забезпечить на 0,8% збільшення споживання (коефіцієнт еластичності ринку).

Основна умова ефективної реалізації кооперативної програми – на ланцюгу від виробника до споживача виключити великі підприємства і торгівлю з метою протидії їх негативним наслідкам діяльності на ціновому полі.

Європейські фермери з допомогою своїх урядів розпочали будівництво власних (кооперативних) молокозаводів ще 50-70 років тому і на практиці успішно її впровадили в країнах Європи як захід протидії корпоративним молокозаводам-монополістам. Це змусило власників великих молокозаводів поступово підпорядкуватися вимогам кооперативних молокозаводів в царині ціноутворення.

При наявності кооперативних заводів сімейні ферми в Україні будуть продавати 1 л молока за ціною, що у 1,7 – 2,6 разів вище існуючої, а готова продукція буде надходити до споживачів за нижчими цінами. В результаті молочна продукція буде доступною всім верствам населення.

З врахуванням пропонованих підходів підприємства асоційованого типу в часі можуть стати ефективною формою організації великого кооперативного бізнесу, який в першу чергу сприятиме створенню конкурентного середовища на ринках продовольства і засобів виробництва, що дозволить членам кооперативів, незалежно від конкретного економічного стану кожного з них, об'єднаними зусиллями досягати спільної вигоди від участі в подальших за виробництвом сферах діяльності.

Всеукраїнська конференція «Сьогодення і майбутнє української степової породи бджіл»

Полтавська обласна Спілка пасічників запрошує Вас прийняти участь у Всеукраїнська конференція «Сьогодення і майбутнє української степової породи бджіл», яка відбудеться 20-21 січня 2018 року у м. Полтава.

В рамках конференції відбудеться розгляд актуальних питань розвитку бджільництва, відбудеться обмін досвідом та практикою між пасічниками та науковцями.

Тематика конференції передбачає розгляд актуальних питань розвитку сучасної селекції по відтворенню української породи бджіл, аналіз сучасного стану матковивідної справи, розгляд питань про шляхи боротьби із хворобами бджіл, перспективи розвитку української степової породи бджіл та інші.

Реєстрація учасників конференції здійснюється в оргкомітеті заходу.

Контактна особа оргкомітету: Наталія Сенчук, Полтавська обласна Спілка пасічників: тел.: (098) 069-84-05, (066) 633-40-35

На Львівщині протягом останніх років вагома увага приділяється підтримці розвитку сімейного фермерства. Про успішний досвід господарювання виданню розповіла голова сімейної ферми «Розквас» Руслана Розквас.

Ферма сімейного типу – ефективна модель господарювання – Руслана Розквас

- *Пані Руслано, розкажіть Ваше господарство.*

- **Р.Р.:** Господарювати ми почали близько десяти років назад на території Ралівської сільської ради на Самбірщині, коли взялися обробляти земельні паї членів нашої родини. Дістали таким чином можливості для заготівлі кормів чотирьом нашим коровам. Декілька ділянок ми орендували в сусідів у селі Ралівка, де проживаємо. Згодом купили міні-трактор для обробітку землі.

В той час, коли ми розпочинали власну справу, то фактично були єдиними фермерами в нашому великому селі. Інші землі орендували сільськогосподарські підприємства.

Корів в нашому господарстві ми утримуємо з самого початку, проте на даний час їх кількість зросла до 15 голів. Молоко ми здавали на ТОВ «Молокозавод Самбірський», який з самого початку забезпечив нас охолоджувачем молока. Ця співпраця була дуже ефективною, а тому ми почали орієнтуватися на розширення дійного стада і забезпечення кормами.

Вже декілька років нам по господарству допомагає також моя сестра, яка раніше досить скептично ставилася до нашої бізнес-ініціативи.

Близько двох років назад ми також започаткували співпрацю з Львівською аграрною дорадчою службою, долучаємось їх до тренінгів та навчань, що дозволяють зберегти здоров'я корів і підвищити їх продуктивність.

Декілька років назад ми почали поступово розширювати виробництво, орієнтуємось також на вирощування зернобобових культур, що потребує відповідної техніки. Мій чоловік працює самостійно на тракторі і технічно його обслуговує, але комбайн для збору врожаю та прес-підбирач ми до цього року орендували.

Проте, незважаючи на нібито стабільні доходи, акумулювати достатні ресурси для придбання техніки наше фермерське господарство самостійно не могло. Тому почали розглядати різні варіанти для залучення необхідних фінансових ресурсів.

- *Яким чином ФГ «Розквас» вдалося розв'язати дану проблему?*

- **Р.Р.:** Два роки назад на одній із зустрічей з фермерами району начальник управління агропромислового розвитку Самбірщини Микола Аннич розповів про програму, яку було започатковано департаментом агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації спільно із Львівським обласним фондом підтримки житлового будівництва на селі. Згідно з нею, з'явилася можливість отримати пільговий кредит на розвиток господарства під низький процент і на дуже вигідних умовах його погашення. Треба подати конкурсній комісії Департаменту обґрунтований бізнес-план та інші документи згідно з затвердженим переліком і чекати позитивного результату розгляду.

Ми не відразу прийняли рішення щодо участі у програмі, оскільки хоча кредит надається і на пільгових умовах (під 5 % річних на термін до п'яти років, та ще й з річним відтермінуванням погашення), але все ж таки це дуже велика відповідальність – гроші можна взяти, але треба буде і віддавати. На наше остаточне рішення вплинули дві основні обставини. По-перше, фермерське господарство зіштовхнулося із проблемою, коли далі розвиватися на орендованій техніці стало неможливо. По-друге, ми побачили позитивний результат інших аграріїв Самбірщини, які взяли участь в програмі раніше. І почали роботу – розробили бізнес-план проекту, подали необхідні документи в середині цього року.

Досить скоро нам повідомили, що конкурсна комісія для визначення учасників Комплексної програми схвалила наш бізнес-план і ми можемо одержати очікувану суму, необхідну для придбання потрібних господарству засобів механізації. Підписали кредитний договір, заставили майно в іпотеку і, в досить короткий термін, отримали на банківський рахунок кошти для придбання комбайну «John Deere» – вживаного, але в дуже хорошому стані. Техніка працює добре, ми задоволені. Навіть можемо, після закінчення своїх робіт допомогти сусідам.

- Які перешкоди стримують розвиток сімейного фермерства на селі?

- **Р.Р.:** На мою думку їх лише дві. Перша – окремі люди побоюються взяти відповідальність за власний економічний добробут на себе і не започаткувати власну справу в тій сфері, в якій добре розуміються. Друга проблема – дуже обмежений доступ до фінансових ресурсів на пільгових умовах для традиційних видів бізнесу. В Україні через ЗМІ часто навіюється думка, що аграрне виробництво супер-прибуткове, незалежно від розмірів господарства і спеціалізації – від вирощування зернових до нішевих культур, а тому агровиробник може дозволити собі взяти кредит під відсоткові ставки фінансово-кредитних установ України. Насправді, це не завжди так.

Дуже добре, що Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації започаткував програму фінансової підтримки виробників на пільгових умовах.

- Дякуємо Вам за інтерв'ю.

Розмову вів Дмитро Соломонко.

Business OMBUDSMAN

На Львівщині обрано бізнес-омбудсмена з питань підприємництва

27 грудня у Львівській облдержадміністрації відбулося чергове засідання Координаційно-дорадчої ради з питань підприємництва.

На засіданні за участі голови Львівської ОДА Олега Синютки, представників бізнес-структур, громадськості та керівників профільних служб порушили питання збалансованості бюджету шляхом впорядкування ситуації із податковими накладними та прослухали звіт про діяльність регуляторного хабу.

Окрім того, в межах засідання узгодили питання діяльності бізнес-омбудсмена. Відтак, за рішенням Координаційно-дорадчої ради бізнес-омбудсменом з питань підприємництва у Львівській області обрали секретаря ради Андрія Дячишина.

Джерело: www.loda.gov.ua

Село Чернилява на Яворівщині від найдавніших часів

Михайло Падуро, кандидат філологічних наук,
громадський діяч

Роман Турко, вчитель-пенсіонер, історик
за фахом, громадський діяч

Продовження статті. Початок – у «Віснику Агрофорум» № 22 (69) 2017 р.

Назва села. Мабуть, кожна людина цікава знати, звідки походить назва того села чи міста, де вона народилася, бо ця місцевість завжди є найдорожчою для людини. А навколо є ще багато інших міст і сіл, і всі вони теж мають свої назви. Так, сусідами Черниляви є Лісок, Яворів, Наконечне, Свидниця, Нагачів, Семирівка, Липина, Поруби, Ковалі, Романики, Яжів, Залужжя, Цитуля, Завадів, Вільшаниця і далі, і далі. Але вже на перший погляд можна легко догадатися, як історично утворилися назви окремих поселень, що названі вище: Яворів – напевно, від назви дерев, які там росли, – явори; Наконечне, бо лежало на кінці Яворова; Липина має щось подібне в Черниляві: Дубина, де ростуть дуби, Бучина, бо там ростуть буки, а Липина від того, що там буйно росли липи, яких садили для розведення бджіл; Ковалі названі так, бо був собі колись дбайливий господар-коваль, якому пан дозволив заснувати своє окреме поселення, а від його роду і весь присілок став зватися Ковалями; теж саме було з Романиками, засновником цього поселення був якийсь Романик, син Романа; Залужжя, бо первісно село лежало на місцевості за лугом; назва Вільшаниця утворена, як і Липина, від назви породи дерева, що там було поширеним – вільха, вільшина; і, нарешті, Лісок, бо поселення, а це був спочатку монастир, лежало у маленькому ліску. Кілька сіл ми пропустили навмисне, це Свидниця, Нагачів, Семирівка, Поруби, Яжів, Цитуля. Річ у тім, що пояснити їх назву є не такою легкою справою. Для цього треба було б скористатися даними багатьох наук, що тут не є предметом нашого дослідження.

Що ж до назви Чернилява, то вона ніби стоїть посередині між такими прозорими назвами, як Яворів, і такими сьогодні непрозорими назвами, як Нагачів. У назві Чернилява перша частина слова «черн-» відома, а друга – «лява» є невідомою, бо частина слова *черн-* є коренем старослов'янського слова *черний*, тобто чорний. Для пояснення походження назви села сьогодні є можливі чотири версії.

Версія перша. Від старослов'янського слова *черний* могли утворюватися такі власні назви за ознакою чорного кольору волосся людини: Черниш, Черняк. Вчений Михайло Худаш вважає, що так само утворилося власне ім'я Чернило (за аналогією до українських слів кропило, мотовило, кадило, пізніше Гаврило, Кирило). Цей Чернило, що був, може, козаком, гайдуком чи справним селянином, а, можливо, дістав право заснувати свій присілок або свою волю, чи слободу, і такий присілок за іменем засновника стали звати присілок (чий?) Чернилів, за аналогією до поселень Яворів, Нагачів, Завадів. Або ж це могла бути Чернилова воля чи слобода, згодом слова *воля* чи *слобода* у цьому сполученні згубилися і лишилася просто назва Чернилова.

Місце у Черниляві, де бере
початок потічок у вивалині.
Фото 2010 року

З часом обидві назви – *Чернилів* та *Чернилова* легко могли перетворитися на Черниляву. Зрештою, у селі відомий також варіант вимови, як Черниляв. Таку назву ще досить широко вживали мешканці села у 1920–1950-х роках, у такій формі співається у пісні про наше село: Таку назву ще досить широко вживали мешканці села у 1920–1950-х роках, у такій формі співається у пісні про наше село:

*Черниляв, Черниляв –
Село при долині,
Маю миленького,
Як цвіт на калині.*

Версія друга. Назву села Чернилява можна вивести від старослов'янського сполучення двох слів: *черна лава*, тобто чорна лава, або ж *черні лава*, тобто лава чорноти (чогось чорного). І для цього також є достатньо підстав. Посеред села є глибока вивалина з високими берегами, сьогодні тут тече невеличкий потічок, що бере свій початок на тому місці, де зараз дорога з Черниляви скручує на Яворів. Є там тепер і було там колись джерело, з якого виходить, як і колись виходила чиста вода крізь темно-чорний намул.

Чорна вода від джерела колись котилася лавою, про що свідчать високі береги, чи котилася черні лава, як казали наші далекі пращури. Від того, що люди бачили, як котилася *черна лава* чи *черні лава*, і з'явилася назва всього поселення – Черні лава, а потім Чернилава і, нарешті, Чернилява.

Версія третя. Від того ж кореня *черн-* є українське слово *чернець* – людина, що прийняла постриг і дала обітницю вести аскетичний спосіб життя, а тому, що такі люди носили чорний одяг, то й виникла їх назва – *чернець*, або людина в чорному.

Від того слова виводять назву Черниляви, тобто вважається, що першими засновниками села були ченці, чи монахи. Назви поселень з такою основою (*черн-*) нерідко зустрічаються в Галичині, і першим серед них є недалеко від Черниляви село Черчик. Іншими назвами є такі: Черляни, Чернятин, Черниця. Характерно, що ці села розташовані недалеко від річок, то професор Ізидор Шараневич ще у ХІХ столітті висунув думку, що над річками на початку формування давньоруської держави могли бути невеликі монастирі, тому що ріки тоді служили головними шляхами пересування, і монастирі біля них відігравали важливу роль місць, де подорожні могли безпечно відпочити. Таке припущення виглядає цілком імовірним, бо, за переказами, недалеко від Черниляви був монастир ще з незапам'ятних часів. Колись давно, ще в часи розпаду Київської Русі та падіння Києва після монголо-татарської навали, безпритульні київські монахи розбрелися по всіх галицьких землях. Вони засновували в недоступних лісових місцях нові поодинокі монастирі та вели і поширювали тутешнє чернече життя. Як розповідають, за чотири кілометри від Черниляви, в південній лісистій місцевості урочища Бучина, київськими втікачами-монахами був заснований чоловічий монастир неподалік Ярославського гостинця, де збереглася назва ділянки лісу «Чернечі ниви».

Отже, від того, що коло Черниляви вже давно існував монастир і який міг бути зруйнованим чужими нападниками, наприклад, татаро-монголами, то на своїх землях ченці могли заснувати якесь поселення, куди стікалися звідусіль ті, що уціліли від чужої навали. Так поступово виникало нове поселення, яке й назвали Чернилявою від того, що заснували його ченці, які були в більшості серед нового поселення, а що ходили вони в чорному одязі, то ніби творили *чорну лаву*, чи *черні лаву*. Така назва з часом закріпилася за селом й оформилася як Чернилява.

І, нарешті, є ще *четверта версія*, звідки взялася назва села Чернилява. Вона виводить назву села від слів «чернечий лан». Отже, землі монастиря, який був у Студінці, сягали аж сьогодношньої Черниляви і називалися «чернечий лан». На цьому лані було ченцями засновано поселення, а назва *чернечий лан* з роками була перетворена на таку назву, яку сьогодні носить наше село – Чернилява.

Ще у 1638 році у старих польських хроніках писали назву нашого села як Czerniawa (Чернілава), а з роками вона змінилася, щоб назавжди стати Чернилявою, такою милозвучною, дорогою і рідною для кожного, хто тут народився, виріс чи живе.

Читач може запитати, то яка ж версія є правильною. Відповідь буде звучати по-філософськи: кожна з цих версій може бути правильною, хоч істина серед них є тільки одна. Але сьогодні встановити цю істину ми не можемо, бо вже давно нема на світі тої людини, котра вперше вимовила назву Чернилява, як і нема ніде в старих книгах записано, що було саме так, а не інакше. Отже, користуймося тою правдою, яка у кожного буде своя, а істина згубилася десь у глибині віків, до якої ми вже ніколи не можемо повернутися.

Є письмові версії про походження назви села, і першу з них написав колишній мешканець Черниляви – Михайло Іванович Романик (1898–1973) з Курявки. Його дід Ілля Романик понад 30 років був дяком у місцевій церкві, тому цю родину ще й тепер називають Дячишин (від слова дяк, дячиха). Михайло Романик відзначався тим, що любив читати книжки, його часто можна було зустріти в сільській бібліотеці, казав, бувало, беру книжку, пожену корову пасти, то трохи буду пасти, а трохи буду читати, бо я то люблю; і вдома, і серед людей, а особливо на пасовиську любив завжди щось розповідати з нашого минулого. Про нього люди так і казали: а-а, Миханьо, та він все знає!

По собі Михайло Романик залишив невеликий учнівський зошит, де описує дещо з історії нашого села. Ці розповіді, правда, вже надто наївні, але цікаві.

Тут нагадаємо, що християнство з'явилося в Галичині на ціле сторіччя раніше від Володимирового хрещення Києва і Руси, про що пише о. Антоній Пекар у книзі «Нарис історії Василянського Чину». На західних кордонах Руси була прийнята християнська віра візантійського обряду від учнів Кирила і Мефодія ще 899 року. Це теж сталося значно раніше, ніж християнство було прийняте у Польщі.

Правдоподібною здається також розповідь про початок християнської віри на Руси коло 867 року за грецького цісаря Василя Македонського і патріарха Царгороду Ігнатія. Оскільки русичі у тих часах славилися великою силою і посували свої кордони все далі, загрожуючи нападами на могутній Царгород, то цісар схилився до викупу дорогими дарами за свій спокій. З цієї нагоди він відправив на Русь єпископа з наміром, щоб повернути її до своєї віри і таким чином звільнитися від могутнього неприятеля. Русичі, слухаючи проповіді того єпископа, не хотіли вірити його словам, а бажали, щоб на підтвердження своїх слів він кинув у вогонь те Євангеліє, котре тримав у руках, і якщо його не візьме вогонь, то вони повірять в науку єпископа. Єпископ вчинив так, як вимагали русичі, і на диво присутніх – книга залишилася не пошкодженою, а здивовані русичі, переконані великим чудом, прийняли віру Христову.

У Львові відбудеться семінар-тренінг «Тенденції розвитку кормовиробництва»

15-16 січня 2018 р. у Львівській торгово-промисловій палаті відбудеться семінар-тренінг «Тенденції розвитку кормовиробництва. Особливості впровадження. Проведення внутрішнього аудиту відповідно до вимог стандарту GMP + B1 «Виробництво, торгівля і послуги» та ISO 19011:2011».

Місце проведення: м. Львів, Львівська ТПП, вул. Стрийський парк, 14.

Детальна інформація: <http://lcci.com.ua/events/tendenciji-rozvytku-kormovyrobnytva-seminar/>

Джерело: www.lcci.com.ua

19–21 квітня 2018 / Львів

**AGRO
PORT**

VII ЮВІЛЕЙНА МІЖНАРОДНА АГРОПРОМИСЛОВА
ВИСТАВКА ТА ФОРУМ
AGROPORT WEST LVIV 2018

AGROPORT WEST LVIV 2018

5 РОКІВ В УКРАЇНІ

Джерело: www.2018.agroport.ua/lviv/en/

ХІ МІЖНАРОДНИЙ МОЛОЧНИЙ КОНГРЕС

Виставковий центр «КиївЕкспоПлаза», павільйон №1
м. Київ, вул. Салютна 2-Б

6-7
березня
2018

Джерело: www.dairycongress.org/2018/ukr

Оптові ціни на продукцію (станом на 28.12.2017 р.) (1 кг/ грн.)

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Капуста пекінська	8,00	9,00	10,00
Капуста броколі	15,00	22,50	30,00
Капуста білоголова	1,80	1,90	2,00
Капуста червоноголова	3,00	4,00	5,00
Картопля стандарт	3,00	3,20	3,50
Морква	3,80	4,20	4,50
Буряк столовий	3,50	4,00	4,50
Капуста цвітна	30,00	37,50	45,00
Редька біла	8,00	8,50	9,00
Редиска пучок	10,00	15,00	20,00
Гарбуз	6,00	6,50	7,00
Квасоля біла	25,00	29,00	33,00
Цибуля ріпчаста жовта	3,50	3,60	3,80
Часник	30,00	45,00	60,00
Помідор тепличний	22,00	23,50	25,00
Салат	60,00	65,00	70,00
Гриб печериця	26,00	32,00	38,00
Груша	22,00	28,50	35,00
Чорнослив без кісточки	48,00	59,00	70,00
Яблуко Айдаред	10,00	11,00	12,00
Яблуко Флоріна	10,00	10,50	11,00
Яблуко Муцу	12,00	13,00	14,00
Яблуко Ліголь	10,00	11,00	12,00
Яблуко Чемпіон	10,00	10,50	11,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Індиче стегно	90,00	90,00	90,00
Куряча печінка	47,00	47,00	47,00
Щука жив.	115,00	115,00	115,00
Білий амур жив.	65,00	65,00	65,00

Складено за даними ТОВ "РСП "Шувар"

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Земельний Агро Семінар	31 січня 2018 р.	м. Вінниця, Готель "Optima Вінниця", вул. Київська, 50-А	www.agro.events/27-Zemlya-ta-Zahist-Bznesu
III Аграрна конференція «Стратегії експорту: трейдинг і логістика 2018»	8-9 лютого 2018 р.	м. Київ	www.proagro.com.ua
Всеукраїнська конференція «День агронома - 2018»	20-21 лютого 2018 р.	м. Київ	www.agrotimes.net
8 Міжнародна агропромислова виставка «Зернові технології»	21-23 лютого 2018 р.	м. Київ, Міжнародний виставковий центр, Броварський пр-т,15	www.grainexpo.com.ua
Третя національна аграрна конференція «Мільйон із гектара»	1-2 березня 2018 р.	м. Запоріжжя, СК "Славутич-Арена", вул. Лобановського,21	www.fruit-inform.com
Міжнародний форум «Птахівництво-2018»	18-19 квітня 2018 р.	м. Львів, Львівський будинок вчених, вул. Листопадового чину,6	www.agrotimes.net
Конференція «Індиківництво-2018»	19 квітня 2018 р.	м. Львів, Львівський будинок вчених, вул. Листопадового чину,6	www.agrotimes.net

Зарубіжні події

VII Міжнародна виставка садівництва та овочівництва «TSW 2018»	10-11 січня 2018 р.	Польща, м. Варшава	www.tsw.com.pl
Міжнародна конференція «Paris Grain Day 2018»	25 січня 2018 р.	Франція, м. Париж	www.parisgrainday.com
Міжнародна сільськогосподарська виставка «SIA 2018»	24 лютого – 4 березня 2018 р.	Франція, м. Париж	www.en.salon-agriculture.com

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ВИДАННЯ:

МУЗИКА П.М. – ГО "ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА" (ГОЛОВА РЕДКОЛЕГІЇ); **СТЕФАНИШИН І.М.** – ТОВ "РСП "ШУВАР" (ЗАСТ. ГОЛОВИ РЕДКОЛЕГІЇ); **ВУЙЦИК І.М.** – ГО "ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА" ; **ПАНЬКІВ І.Я.** – БО "ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ДОРАДЧА СЛУЖБА"; **ДОМАНСЬКИЙ А.Я.** – ГО "ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА"; **СОЛОМОНКО Д.О.** – ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО (ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР).

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й пов., ТЕЛ./Ф. +38 (032) 294-84-03, + 38(067) 803-60-32

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИДАННЯ: ДВА РАЗИ НА МІСЯЦЬ

ПОБАЖАННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ЗМІСТУ ЕЛЕКТРОННОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮЛЕТЕНЯ «ВІСНИК АГРОФОРУМ» ПРОСИМО НАДСИЛАТИ НА E-MAIL: LVIVAGRI@GMAIL.COM